

การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู
สาขานากลาง

นางสาวชญญ์ชนธ์ หาญกลาง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

**A Study of Knowledge, Understanding and Opinions on Selling Liquor,
Tobacco and Playing Cards of Entrepreneurs in the Excise Office Area,
Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch**

Miss Thanyathone Hanklang

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ชื่อและนามสกุล นางสาวธัญญธรณ์ หาญกลาง

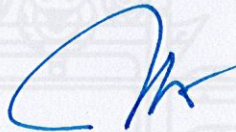
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

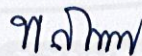
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์)

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
 ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง
ผู้ศึกษา นางสาวธัญญธรณ์ หาญกลาง **รหัสนักศึกษา** 2633000217 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ (2) เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) ศึกษาปัญหาและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำนวน 1,459 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณ ทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 314 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ มีแบบสอบถามและแบบทดสอบ เป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ประกอบการ ในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่า ผู้ประกอบการที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ประกอบการที่มีประเภทของสถานประกอบการ และระยะเวลาการประกอบการ แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน (3) แนวทางการแก้ไขปัญหในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ที่สำคัญคือ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ควรจัดทำคู่มือการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แจกให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ที่มาขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ครั้งแรก สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่อยู่ในความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจัดทำหนังสือประชาสัมพันธ์บอกเล่าข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประจำเดือน แจกให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ผ่านทางเจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต ชุดท้าย กรมสรรพสามิตควร พิจารณาใช้วิธีการต่ออายุใบอนุญาตด้วยเลขบัตรประจำตัวประชาชน และขอความร่วมมือจากกรมสรรพากรเป็นหน่วยบริการรับต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

คำสำคัญ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น การขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผู้ประกอบการ
 สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

Independent Study title: A Study of Knowledge, Understanding and Opinions on Selling Liquor, Tobacco and Playing Cards of Entrepreneurs in the Excise Office Area, Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch

Author: Miss Thanyathone Hanklang ; **ID:** 2633000217;

Degree: Master of Public Administration ;

Independent Study advisor: Dr.Kittipong Keatwatcharachai; Associate Professor;

Academic year: 2021

Abstract

This study aimed to: (1) study the level of knowledge and Understanding of entrepreneurs in the Excise Office in Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch towards the sale of liquor, tobacco and playing cards, (2) compare the level of knowledge and understanding of entrepreneurs in the Excise Office in Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch on sales of liquor, tobacco and playing cards classified by personal factors and (3) study problems and opinions in the sale of liquor, tobacco and playing cards of entrepreneurs in the area of the Excise Office in Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch.

This study was a quantitative research. The population of the study was 1,459 entrepreneurs in the Excise Office in Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch. The sample size was determined by using a calculation formula of Taro Yamane that received a sample of 314 people from using the landscape randomization method. There are questionnaires and quizzes as a research tool. Statistics used in data analysis: descriptive statistics such as frequency, percentage, mean and inferential statistics such as one-way analysis of variance.

The results of the study found that (1) entrepreneurs in the Excise Office in Nong Bua Lamphu Area, Na Klang Branch had knowledge and understanding in selling liquor, tobacco and playing cards overall at a moderate level. (2) The results of the comparison between personal factors and the knowledge and understanding of the sale of liquor, tobacco and playing cards found that entrepreneurs with different sex, age and educational levels affecting the different of knowledge and understanding of selling liquor, tobacco and playing cards. statistically significant at the 0.05 level. As for entrepreneurs with types of establishments and period of operation were different. They had no difference in knowledge and understanding in selling liquor, tobacco and playing cards. (3) The solution to the problem in selling liquor, tobacco and playing cards is the area excise office should prepare the manual of sale of liquor, tobacco and playing cards for distributing to new entrepreneurs who come to seek permission to sell liquor, tobacco and playing cards for the first time at the Area Excise Office, the branch under responsibilityas. And prepare a public relations letter telling the news about the sale of liquor, tobacco and playing cards of the month to distribute to entrepreneurs in the area through the staff Excise Patrol. Moreover the Excise Department should consider a method of renewal of the license with an identification card number and requesting cooperation from the Revenue Department as a service unit for renewal of liquor, tobacco and playing cards.

Keywords: Knowledge, Understanding, Opinions, Sale of liquor, tobacco and playing cards, entrepreneur, Nong Bua Lamphu Area Excise Office, Na Klang Branch

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคณะกรรมการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ตลอดระยะเวลาการศึกษา ผู้ศึกษาขอขอบคุณคณะกรรมการทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ และแนะนำข้อบกพร่อง ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความกรุณา ระยะเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด รวมทั้งตรวจสอบและแนะนำการแก้ไขปรับปรุงจนการค้นคว้าอิสระถูกต้องสมบูรณ์

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์ ที่ให้ความกรุณา ระยะเวลาเป็นกรรมการสอบ และให้คำแนะนำในการปรับแก้ไขการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบคุณ สรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู และสรรพสามิตพื้นที่สาขานากลาง ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้ศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย อีกทั้งยังอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทำการศึกษาและเก็บข้อมูลในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จนส่งผลให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอบคุณ มารดา และครอบครัวที่เป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษา ทำให้ผู้ศึกษามีกำลังใจและก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆ มาได้ด้วยดี

ชัญญุพรรณ หาญกลาง

พฤษภาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามในการศึกษา	5
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	5
กรอบแนวคิดการศึกษา	5
สมมติฐานในการศึกษา	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	19
การควบคุมเครื่องดัดมัลติแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ	22
แนวคิดเกี่ยวกับกรมสรรพสามิต	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	67
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	70
การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
ระยะเวลาในการศึกษา	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ และข้อมูลช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage).....	76
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยใช้การวัดความรู้ความเข้าใจแบบเลือกตอบ (Multiple choices).....	82
ตอนที่ 3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	89
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage).....	96
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปการศึกษา.....	98
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	118
ก แบบสอบถามและแบบทดสอบ.....	119
ข หนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ.....	127
ประวัติผู้ศึกษา.....	133

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตต่อเนื่องในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง.....	67
ตารางที่ 3.2 สัดส่วน โควตาของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล ใน 3 อำเภอที่อยู่ในพื้นที่ รับผิดชอบของ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง.....	69
ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ.....	76
ตารางที่ 4.2 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านอายุ.....	76
ตารางที่ 4.3 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านระดับการศึกษา.....	77
ตารางที่ 4.4 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านประเภทสถานประกอบการ.....	78
ตารางที่ 4.5 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านระยะเวลาการประกอบการ.....	78
ตารางที่ 4.6 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ (แยกเป็นรายช่องทาง).....	79
ตารางที่ 4.7 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ในภาพรวม).....	81
ตารางที่ 4.8 ความถี่และร้อยละความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แยกเป็นรายข้อ.....	82
ตารางที่ 4.9 ค่าความถี่และร้อยละของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในภาพรวม.....	86
ตารางที่ 4.10 ค่าความถี่และร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในภาพรวม.....	87
ตารางที่ 4.11 ค่าความถี่และร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ (แยกเป็นรายด้าน).....	87
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามเพศ.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามอายุ.....	90
ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	91
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการ ในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามประเภทสถานประกอบการ.....	92
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามระยะเวลาการประกอบการ.....	93
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ตามปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวม.....	94
ตารางที่ 4.18 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม.....	95
ตารางที่ 4.19 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ.....	96

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	6
ภาพที่ 2.1 พีระมิดแสดงลำดับชั้นของความรู้.....	12

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การอนามัยโลก เป็นองค์กรชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาสุขภาพของประชากรทั่วโลก จึงมีมาตรการในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบที่เป็นต้นเหตุของปัญหาสุขภาพหลายประการ โดยการกำหนดยุทธศาสตร์โลกเพื่อลดปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผ่านการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 และจัดให้มีอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ เพื่อคุ้มครองประชากรโลกให้ปลอดภัยจากผลร้ายของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ ถือเป็นภารกิจสำคัญให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแพร่กระจายไปทั่วโลก โดยกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ค.ศ. 2003 ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลก ครั้งที่ 56 ที่จัดขึ้น ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 มีประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกทั้งหมด 192 ประเทศรวมทั้งประเทศไทย มีมติเป็นเอกฉันท์รับรองกรอบสัญญาดังกล่าว ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จึงมีภารกิจในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์โลกเพื่อลดปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ในข้อตกลง หากแต่ว่าประเทศไทยได้มีความพยายามในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบมาเป็นเวลานานแล้ว

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เริ่มต้นในสมัยรัชกาลที่ 7 จากการจัดเก็บภาษีสุรนาเข้าตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และจัดเก็บภาษีอากรจากสินค้าสุรา โดยใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2481 ของกรมศุลกากร ก่อนที่ในเวลาต่อมาได้มีการจัดประเภทสุราและกำหนดระบบการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ของกรมสรรพสามิต โดยขณะนั้นมีเป้าหมายเพียงเพื่อการหารายได้เข้ารัฐเท่านั้น ภายหลังได้มีการออกข้อกำหนดในการจำกัดการจำหน่าย การดื่ม และการโฆษณา ได้แก่ กฎกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2504 ได้กำหนดชั่วโมงการจำหน่ายปลีกสุรา พระราชบัญญัติสถานประกอบการ พ.ศ. 2509 มีบทบัญญัติห้ามผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการเมึนเมาสุราจนประพฤดิ์วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ คำสั่งคณะปฏิวัติ พ.ศ. 2515 กำหนดช่วงเวลาในการจำหน่ายสุรา ซึ่งกำหนดให้

จำหน่ายสุราระหว่างเวลา 11.00 น. ถึง 14.00 น. และระหว่างเวลา 17.00 น. ถึง 24.00 น. พระราชบัญญัติ
 จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีบทกำหนดโทษเมาแล้วขับ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก มีบทบัญญัติ
 ห้ามจำหน่ายสุราแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ประกาศกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2546 มีการห้ามโฆษณา
 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ในเวลา 05.00 – 22.00 น. กฎกระทรวงการคลัง
 พ.ศ. 2548 การห้ามจำหน่ายสุราในศาสนสถาน โรงเรียน และสถานเฝ้าน้ำมัน ประกาศกระทรวง
 สาธารณสุข พ.ศ. 2549 การห้ามดื่มสุราในโรงพยาบาลและสถานบริการด้านสาธารณสุขของรัฐ
 ต่อมาปี พ.ศ. 2544 มีการจัดตั้ง “สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ” (สสส.)
 เป็นองค์กรมหาชนที่ได้รับงบประมาณจากภาษีสรรพสามิต ที่เก็บจากสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 และผลิตภัณฑ์ยาสูบ จำนวนร้อยละ 2 ซึ่งถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและ
 จัดตั้งหน่วยงานต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากนั้นในปี พ.ศ. 2551 ได้มีการตรา
 พระราชบัญญัติสำคัญเพื่อใช้ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ พระราชบัญญัติควบคุม
 เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ขึ้นมาเพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่ม
 แอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหา
 และผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยส่งเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึง
 พิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่ม
 แอลกอฮอล์ได้โดยง่าย ต่อมากรมสรรพสามิตได้ทำการปรับปรุงกฎหมายการจัดเก็บภาษี
 สรรพสามิตให้มีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยการนำเอากฎหมายใน
 ความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิตทั้งสิ้น 7 ฉบับ มารวมไว้ในฉบับเดียว คือ พระราชบัญญัติ
 ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในประเทศไทย เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ด้วยการตีพิมพ์
 คำเตือนบนซองบุหรี่ว่า “บุหรี่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ” ปี พ.ศ. 2519 ออกข้อบัญญัติ
 กรุงเทพมหานครห้ามสูบบุหรี่ในโรงภาพยนตร์และรถประจำทาง ปี พ.ศ. 2531 คณะรัฐมนตรี
 กำหนดนโยบายควบคุมการสูบบุหรี่และมีมติคณะรัฐมนตรีห้ามโฆษณาบุหรี่ และในปีเดียวกันนี้
 มีการกำหนดวันงดสูบบุหรี่โลกและการห้ามสูบบุหรี่บนเครื่องบินภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2532
 คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ (คบยช.) ปี พ.ศ. 2535
 สถานีวิทยุแห่งชาติผ่านร่างกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และ
 พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2537 กระทรวงการคลังขึ้นภาษีบุหรี่จาก
 ร้อยละ 55 เป็นร้อยละ 60 พร้อมทั้งคัดค้านการผลิตบุหรี่สำหรับผู้หญิง ปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลมีมติให้
 ปรับภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าบุหรี่ขึ้นเป็นร้อยละ 71.5 เพื่อนำไปชดเชยการลดภาษี
 สรรพสามิตสำหรับสินค้าน้ำมันดีเซล และขึ้นภาษีบุหรี่เป็นร้อยละ 85 ในปี พ.ศ. 2552 จากนั้นในปี

พ.ศ. 2553 กระทรวงสาธารณสุข มีประกาศฉบับที่ 19 ประกาศให้พื้นที่ต่างๆ ปลอดภัยบุหรี่ทั้งหมด เช่น โรงพยาบาล โรงแรม หอพัก อพาร์ทเมนต์ บริเวณโรงพักคอกยและบริเวณทางเดินทั้งหมดในอาคารให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ ปี พ.ศ. 2555 รัฐบาลมีมติขึ้นภาษีบุหรี่จากร้อยละ 85 เป็นร้อยละ 87 ปี พ.ศ. 2558 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ฉบับเดิม โดยสาระสำคัญของร่างฉบับใหม่กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ จากเดิมอายุ 18 ปี เป็นอายุ 20 ปี และการห้ามแบ่งขายยาสูบ อีกทั้งยังห้ามผู้ค้า ผู้ผลิตทำการโฆษณาด้วยวิธีการต่างๆ

สินค้าไฟ แม้จะไม่มีกฎหมายควบคุมโดยตรงเหมือนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ แต่ก็ถือว่าเป็นสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยและขัดต่อศีลธรรมอันดี จึงเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยผู้ที่ประสงค์ขายสินค้าไฟต้องดำเนินการขออนุญาตขายต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตเสียก่อน ทั้งนี้สินค้าไฟที่นำมาจำหน่ายหรือขายได้ต้องเป็นไฟที่เสียภาษีแล้ว ซึ่งในปัจจุบัน โรงงานไฟ สังกัดกรมสรรพสามิต เป็นหน่วยงานเพียงหน่วยงานเดียวที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตสินค้าไฟในประเทศไทย

จะเห็นได้ว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และไฟ เป็นสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยและขัดต่อศีลธรรมอันดี ภาครัฐจึงต้องสร้างมาตรการขึ้นมาควบคุมในรูปแบบของกฎหมาย ระเบียบ และข้อปฏิบัติ มีการกำหนดให้ผู้ประกอบการที่มีความประสงค์จำหน่ายหรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และไฟ ต้องขออนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต ซึ่งการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบและไฟ ในประเทศไทย ได้มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2560 มีการปรับปรุงกฎหมายฉบับใหม่เพื่อให้เกิดความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปมาบังคับใช้ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และไฟ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ส่วนการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันยังคงใช้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ร่วมกับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ซึ่งผลจากการปรับปรุงกฎหมายใหม่นี้ ทำให้ผู้ประกอบการที่มีความประสงค์จำหน่ายสุราและยาสูบ เกิดความสับสนและยังไม่เข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายทั้งหมด ส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดหรือการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง บ่อยครั้ง จนนำไปสู่การถูกดำเนินคดีและการเปรียบเทียบปรับในที่สุด

กรมสรรพสามิต ในฐานะเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการคลัง มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่มีเหตุความจำเป็นเฉพาะอย่าง เพื่อเป็นรายได้ให้แก่ภาครัฐในการดูแลรับผิดชอบต่อผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากสินค้าและบริการเหล่านั้น เนื่องจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่างนั้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย จริยธรรมในสังคม สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ซึ่งถือเป็นต้นทุนทางสังคม นอกจากนี้ กรมสรรพสามิตยังมีหน้าที่ตรวจสอบ ป้องกัน และปราบปรามการหลีกเลี่ยงภาษีที่กรมสรรพสามิตดำเนินการจัดเก็บ เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิตต่อกระทรวงการคลัง ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานแผนงาน กำกับเร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดและสารสนเทศ บริหารกิจการขององค์การสุราและโรงงานไฟฟ้ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิต อีกทั้งยังมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาศึกษาถึงความรู้และความเข้าใจของผู้ประกอบการที่มาขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ ทั้งในแง่ของกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ มากน้อยเพียงใด ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ และการขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ มีปัญหา อุปสรรคหรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการที่ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบและไฟฟ้ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ใน 3 อำเภอของจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ อำเภอนากลาง อำเภอโนนาวัง และอำเภอสวรรณคูหา ซึ่งรายได้หลักของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มาจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยในปีงบประมาณ 2564 มีจำนวนผู้ประกอบการที่ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,459 ราย

ผู้ศึกษาทำการศึกษาศึกษาครั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการให้บริการแก่ผู้ประกอบการในเรื่องการขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง เป็นแนวทางในการบริหารการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รวมไปถึงเป็นแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟฟ้ ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่อื่นๆ อีกด้วย

2. คำถามในการศึกษา

- 2.1 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ อยู่ในระดับใด
- 2.2 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกันหรือไม่
- 2.3 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีปัญหาและความคิดเห็นอย่างไรต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

3. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

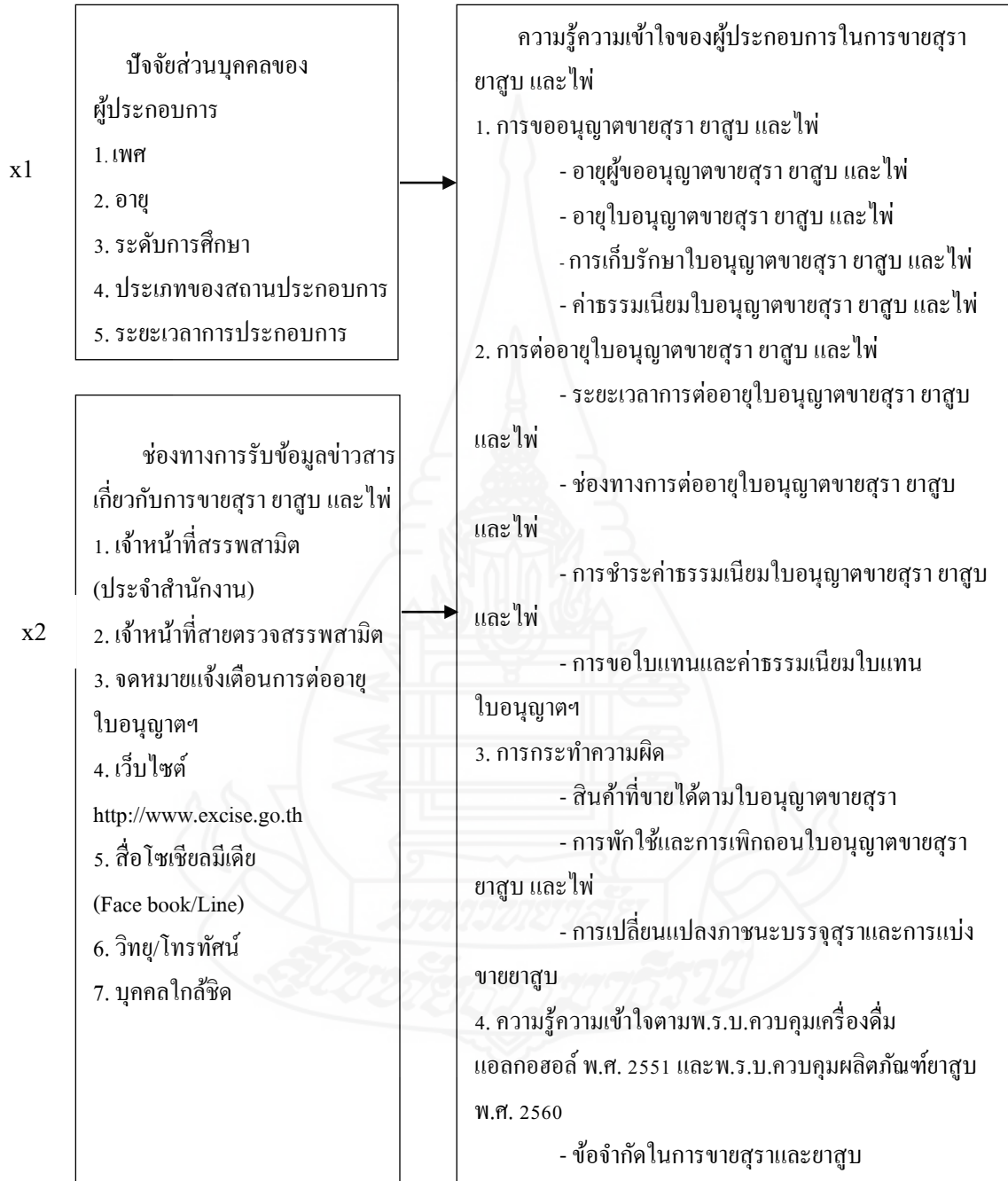
- 3.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- 3.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3.3 เพื่อศึกษาปัญหา และความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาข้อกำหนด ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวง การอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง การอนุญาตขายไฟ พ.ศ. 2560 รวมถึงระเบียบข้อปฏิบัติต่างๆ ในการออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของกรมสรรพสามิต เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งได้กรอบแนวคิดในการวิจัยตามแผนภาพด้านล่างนี้

ตัวแปรอิสระตัวแปรตาม

y

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

5. สมมติฐานในการศึกษา

5.1 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มี เพศ ต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน

5.3 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มี อายุ ต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน

5.4 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มี ระดับ การศึกษา ต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน

5.5 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีประเภทของสถานประกอบการ ต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน

5.6 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มี ระยะเวลาการประกอบการ ต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน

5.7 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) มากที่สุด

5.8 ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> น้อยที่สุด

6. ขอบเขตของการศึกษา

6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง โดยความรู้ความเข้าใจที่มุ่งทำการศึกษามีผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ 2) ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ 3) ความรู้ความเข้าใจในการกระทำความผิด และ 4) ความรู้ความเข้าใจตาม

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟของผู้ประกอบการ พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้วย

6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำนวน 3 อำเภอในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสุวรรณคูหา ซึ่งมีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ขายสุรา ยาสูบและไฟ รวมทั้งสิ้น 1,459 ราย (อ้างอิงข้อมูลจากระบบใบอนุญาตฯ ประจำปีงบประมาณ 2564) คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 314 ราย

6.3 ขอบเขตด้านสถานที่ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจ โดยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการที่เดินทางมาติดต่อราชการที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง และผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลด้วยตนเองในพื้นที่ 3 อำเภอในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสุวรรณคูหา

6.4 ขอบเขตด้านตัวแปร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรในการศึกษาดังนี้

6.4.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) ประเภทของสถานประกอบการ
- 5) ระยะเวลาการประกอบการ

ส่วนที่ 2 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประกอบด้วย

- 1) เจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน)
- 2) เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต
- 3) จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ
- 4) เว็บไซต์ <http://www.excise.go.th>

5) สื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line)

6) วิทยุ/โทรทัศน์

7) บุคคลใกล้ชิด

6.4.2 ตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ ในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประกอบด้วย

1) ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

- อายุผู้ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- อายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- การเก็บรักษาใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

2) ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

- ระยะเวลาการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- ช่องทางการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- การชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- การขอใบแทนและค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาตฯ

3) ความรู้ความเข้าใจในการกระทำความผิด

- สินค้าที่ขายได้ตามใบอนุญาตขายสุรา
- การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
- การเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราและการแบ่งขายยาสูบ

4) ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

- ข้อจำกัดในการขายสุราและยาสูบ

6.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนกันยายน 2564 ถึง กุมภาพันธ์ 2565 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 เดือน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 **ความรู้ความเข้าใจ** หมายถึง ระดับของความรู้ความเข้าใจที่ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

7.2 **ความคิดเห็น** หมายถึง การแสดงเจตคติ หรือทัศนคติ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จากประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

7.3 **การขายสุรา ยาสูบ และไฟ** หมายถึง การขายสุรา การขายยาสูบ การขายไฟ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

7.4 **ผู้ประกอบการ** หมายถึง ผู้ที่เปิดสถานบริการ หรือสถานประกอบการ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

7.5 **ใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ** หมายถึง ใบอนุญาตขายสุรา ใบอนุญาตขายยาสูบ ใบอนุญาตขายไฟ ที่กรมสรรพสามิตเป็นผู้ออกให้ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ พ.ศ. 2560

7.6 **การต่ออายุใบอนุญาต** หมายถึง การต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา การต่ออายุใบอนุญาตขายยาสูบ การต่ออายุใบอนุญาตขายไฟ ตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม

7.7 **เจ้าหน้าที่สรรพสามิต** หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติงานประจำในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

7.8 **เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต** หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ที่ปฏิบัติหน้าที่ออกตรวจแนะนำร้านค้าในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

7.9 **สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง** หมายถึง สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่มีเขตความรับผิดชอบภายในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยแบ่งออกเป็น 2 สาขา ได้แก่ สาขาเมืองหนองบัวลำภู รับผิดชอบจัดเก็บภาษีใน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอโนนสังข์ และอำเภอศรีบุญเรือง สาขานากลาง รับผิดชอบจัดเก็บภาษีใน 3 อำเภอ คือ อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสวรรคคูหา

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

8.2 ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

8.3 ทำให้ทราบถึงปัญหา และความคิดเห็นของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีสาระสำคัญของแนวคิด หลักการ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

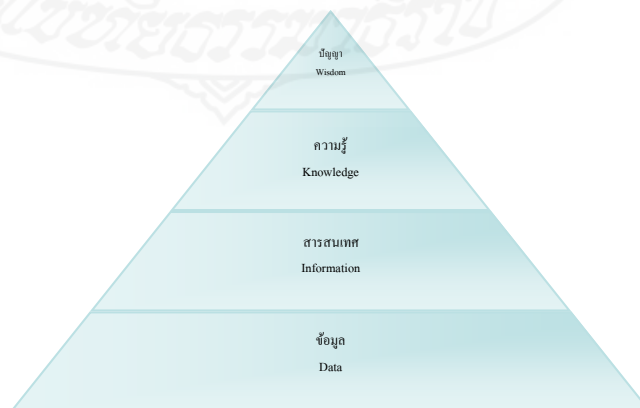
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ
4. แนวคิดเกี่ยวกับกรมสรรพสามิต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

1.1 ความหมายของความรู้ความเข้าใจ

โทมัส เอช คาเวนพอร์ท และลอเรนซ์ พูร์แซค (อ้างถึงในนิทัศน์ วิเทศ, 2542, น.8) อธิบายว่า ความรู้ หมายถึง กรอบของการประสมประสานระหว่างประสบการณ์ ค่านิยม ความรอบรู้ในบริบท และความรู้แจ้งอย่างซ้ำของ กล่าวคือ เป็นการประสมประสานที่ให้กรอบสำหรับการประเมินค่าและการนำเอาประสบการณ์กับสารสนเทศใหม่ๆ มาผสมรวมเข้าด้วยกัน ซึ่งเกิดขึ้นและถูกนำไปประยุกต์ในใจของคนที่มีส่วนในแง่ขององค์กร ความรู้มักจะอยู่ในรูปของเอกสาร รวมไปถึงตั้งสมอยู่ในการทำงาน อยู่ในกระบวนการ อยู่ในการปฏิบัติงาน และอยู่ในบรรทัดฐานขององค์กร

ไฮดี โอ ยามาซากิ (อ้างถึงใน บุญดี บุญญาภิกิจและคณะ, 2547, น. 13-14) ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่น ให้คำจำกัดความของคำว่า ความรู้ ในรูปของปิรามิด

ภาพที่ 2.1 ปิรามิดแสดงลำดับชั้นของความรู้

โดยให้ความหมายของ “ข้อมูล” (Data) ว่าหมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลดิบ หรือตัวเลขต่างๆ ที่ยังไม่ผ่านการแปลความ ให้ความหมายของ “สารสนเทศ” (Information) ว่าหมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการสังเคราะห์ วิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและการตัดสินใจ ซึ่งเกิดจากความเชื่อ สามัญสำนึก หรือประสบการณ์ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของข้อมูลที่วัดได้หรือจับต้องได้ ให้ความหมายของ “ความรู้” (Knowledge) ว่าหมายถึง สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด เปรียบเทียบ เชื่อมโยงกับความรู้อื่นจนเกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ สุดท้ายให้ความหมายของ “ปัญญา” (Wisdom) ว่าหมายถึง ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้

เบนจามิน บลูม (อ้างถึงใน จุฑามาศ แหนจอน, 2561, น.199) อธิบายว่า ความรู้หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงเรื่องเฉพาะหรือเรื่องทั่วไป โดยใช้วิธีการ กระบวนการ หรือเหตุการณ์ต่างๆ จากความทรงจำ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (<https://dictionary.orst.go.th> สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2564) อธิบายความหมายของ ความรู้ ไว้ว่า (1) น. สิ่งที่ตั้งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ เช่น ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์, สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ เช่น ความรู้เรื่องสุขภาพ ความรู้เรื่องนิทานพื้นบ้าน (2) น. ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ เช่น ผู้ชายคนนี้เก่ง แต่ไม่มีความรู้เรื่องผู้หญิง

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (อ้างถึงใน นาดยา ประสานสงฆ์, 2559 น.8) ให้ความหมายของ ความรู้ ว่าหมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ รายละเอียดต่างๆ ที่เกิดจากการสังเกต การศึกษา ประสบการณ์ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม

แสงจันทร์ โสภากาล (อ้างถึงในพรพนชญาน์ ศิลประเสริฐ, 2560 น.9) ให้ความหมายของความเข้าใจ ว่าหมายถึง การรับรู้ในสิ่งที่ได้รับมาจากการศึกษาและสิ่งแวดล้อมในสังคม เมื่อมีแหล่งให้ความรู้ แหล่งข่าว การรับรู้และเข้าใจเหมือนกันหรือต่างกัน การจัดการความรู้ความเข้าใจขึ้นอยู่กับบุคคลและแหล่งความรู้ที่ได้รับ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงใน ปรียวิศว์ ชูเชิด และเรวดี ศักดิ์คุณธรรม, 2559 น.12) ให้ความหมายของ ความเข้าใจ ไว้ว่า เป็นความสามารถในการสื่อสารความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ ได้แก่

1. การแปลความ (Translation) คือ สามารถสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีสื่อความหมายแบบอื่นๆ เข้าใจความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่างๆ

2. การตีความ (Interpretation) คือ สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้

3. การขยายความ (Extrapolation) คือ สามารถพิจารณาสิ่งที่อยู่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ ทั้งด้าน โอกาสที่จะนำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น และแนวโน้มในอนาคตต่อไป

ชวาล แพร์ตกุล (อ้างถึงใน นิติยา ศรีพล, 2558, น.302) อธิบายว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการผสมและขยายความรู้ ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นชนิดแรกของตัวปัญญา และเป็นความพยายามของสมองที่จะคิดแปลงปรับปรุงหรือเสริมแต่งความรู้เดิมให้มีรูปลักษณะใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่นๆ แต่ยังมีอะไรคล้ายคลึงของเดิมอยู่

1.2 ประเภทของความรู้

1.2.1 ตามทัศนะของ Choo (อ้างถึงใน ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, 2548, น.17-19) ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) ความรู้โดยนัย (Tacit หรือ Implicit Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะตัวที่เกิดจากประสบการณ์ การศึกษา การสนทนา การฝึกอบรม ความเชื่อ เจตคติของแต่ละบุคคล เป็นความรู้ บวกกับสติปัญญาและประสบการณ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์รวมของความรู้ในแต่ละบุคคล เป็นความรู้ที่ไม่อยู่นิ่งมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของการใช้ความรู้ของแต่ละคน เป็นความรู้ที่ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม การปฏิบัติในระยะเวลาอันนานจนเกิดเป็นความชำนาญ ความรู้ประเภทนี้ถือเป็นความรู้ไม่เป็นทางการ ทำการจัดระบบหรือจัดหมวดหมู่ไม่ได้ แต่สามารถแลกเปลี่ยนหรือนำมาเล่าสู่กันฟังได้ รวมทั้งสามารถถ่ายทอดแบ่งปันความรู้นี้ได้และสามารถสังเกตและเลียนแบบได้

2) ความรู้ที่ปรากฏ (Explicit Knowledge) คือ ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดจากบุคคลออกมาในรูปของบันทึกรูปแบบต่างๆ หรือเรียกว่าสารสนเทศ เช่น หนังสือ บทความ เอกสาร มาตรฐาน ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า ความลับทางการค้า รายงานประจำปี สื่อโสตทัศน์ เช่น VDO CD สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ ความรู้ที่ปรากฏถือได้ว่ามีการใช้สัญลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นภาพวาด ภาษเขียน เพื่อบันทึกความรู้นั้นๆ ทำให้คนเข้าใจได้กว้างขวางและสะดวกยิ่งขึ้น ความรู้ที่มีการสะสมกันมานานเป็นความรู้ที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบแล้วคือ

(ก) ความรู้ที่มีเป้าหมาย (Object-Based) เป็นความรู้ที่สร้างขึ้น เช่น ข้อกำหนด คู่มือ สิทธิบัตร โปรแกรมสำเร็จรูป ฐานข้อมูล การบันทึกเสียงและฟิล์ม เป็นต้น

(ข) ความรู้ที่เป็นกฎเกณฑ์ (Rule-Based) เป็นความรู้ที่มีการประมวลเป็นกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติหรืองานประจำ

3) ความรู้ที่เกิดจากวัฒนธรรม (Culture Knowledge) คือ ความรู้ที่เกิดจากความเชื่อ ศรัทธา ซึ่งจะเกิดจากผลสะท้อนกลับของตัวความรู้และสภาพแวดล้อมขององค์กร องค์กรที่พัฒนาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจะมีการพัฒนาความเชื่อร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวกับธรรมชาติขององค์กร ความสามารถหลักขององค์กร (core competency) ซึ่งหมายถึงวัฒนธรรมขององค์กรนั่นเอง

1.2.2 ตามทัศนคติของ Nonaka (อ้างอิงใน ประภากร แก้ววรรณ, 2551, น.8-9) ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ความรู้ประเภทนี้จัดเป็นความรู้ที่ไม่เป็นทางการ หากแต่เป็นความรู้ที่อยู่ภายในตัวบุคคล แฝงอยู่ในรูปของความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ การสังเกต การเรียนรู้ พรสวรรค์ต่างๆ และภูมิปัญญาเฉพาะบุคคลที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน เป็นความรู้ที่มีคุณค่าสูง เช่น ทักษะความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะในการทำอาหาร ทักษะการทอผ้า เป็นต้น ความรู้ประเภทนี้สามารถทำให้เป็นทางการและถ่ายทอดสื่อสารออกมาในรูปแบบของตัวเลข สูตร หรือลายลักษณ์อักษรได้ยาก แต่สามารถถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ได้โดยการสังเกตและเลียนแบบ ซึ่งจะให้เวลาและต้นทุนสูงในการถ่ายทอดความรู้ ความรู้ประเภทนี้จึงทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ความรู้ประเภทนี้เป็นความรู้ในเชิงทฤษฎีหรือความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผลสามารถเขียนบรรยาย ถอดความ หรืออธิบายออกมาเป็นตัวอักษรและสามารถถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นทางการในรูปแบบต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ เอกสาร เว็บไซต์ ความรู้ประเภทนี้เป็นความรู้ที่แสดงออกมาโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ จึงจะสามารถสื่อสารและเผยแพร่ได้อย่างสะดวก

1.2.3 นักจิตวิทยาการรู้คิด แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้ (จุฑามาศ แหนจน, 2561, น.199)

1) ความรู้เชิงประกาศ (Declarative Knowledge) หรือความรู้ความหมาย (Semantic Knowledge) เป็นความจำเกี่ยวกับความจริงของโลก เช่น ชื่อบุคคล สถานที่ ประสบการณ์ส่วนบุคคล ความรู้ทางคณิตศาสตร์และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมาจากความจำเชิงประกาศ (รู้ว่าคืออะไร)

2) ความรู้เชิงปริยาย (Non declarative knowledge) เป็นความรู้เชิงกระบวนการ (Procedural Knowledge) เป็นความสามารถในการนำความรู้มาใช้หรือรู้ว่าควรจะทำอย่างไร และมีลำดับขั้นตอนอย่างไร ซึ่งเกิดขึ้นจากความจำกระบวนการ (รู้ว่าทำอย่างไร)

1.2.4 วิจัย พานิช(อ้างถึงใน ประภากร แก้ววรรณ, 2551, น.11)กล่าวว่าความรู้สามารถแบ่งได้อย่างน้อย 3 ประเภท ได้แก่

1) ความรู้เปิดเผย (Explicit Knowledge) คือ ความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนกันได้ง่าย อาจค้นหาได้จากหนังสือ ห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2) ความรู้แฝง (embedded knowledge) คือ ความรู้แฝงที่อยู่ในกระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการทำงาน แฝงอยู่ในวัฒนธรรมองค์กรหรืออยู่ในแบบแผนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎเกณฑ์ กติกา และข้อตกลงต่างๆของการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม

3) ความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) คือ ความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน เป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งเป็นความรู้ที่มีพลังสูงสุด ใช้ประโยชน์ได้มากแต่นำมาใช้ได้ยากที่สุด จะต้องทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนหรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนถึงจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึกแล้วนำไปสู่การใช้ประโยชน์

1.3 ระดับของความรู้ความเข้าใจ

1.3.1 ตามทศนะของ Bloom (อ้างอิงใน ปวริศ เมตตา, 2560, น. 21-22) ได้แบ่งระดับความรู้ความเข้าใจออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1) ความรู้ (Knowledge) คือขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถในการจดจำ อาจเป็นการระลึกได้ มองเห็น และได้ยินหรือได้ฟัง ความรู้ในระดับนี้จะประกอบไปด้วยความหมาย คำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา และมาตรฐาน เป็นต้น กล่าวคือ ความรู้เป็นเรื่องของการจดจำหรือระลึกได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อน และไม่ต้องใช้สมองในการจดจำมากนัก ดังนั้น การจดจำได้หรือการระลึกได้จึงถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญทางจิตวิทยาและถือว่าเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งการนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ได้ความคิดและความสามารถทางสมองเพิ่มมากขึ้น

2) ความเข้าใจ (Comprehensive) คือพฤติกรรมขั้นต่อมาจากความรู้ ขั้นตอนนี้ต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะขั้นสูงถึงระดับการสื่อความหมายได้ โดยอาจเป็นการใช้ปากเปล่า การเขียน การใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์ ในขั้นนี้จะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับทราบข่าวสารต่างๆ โดยการอ่าน การฟัง การเห็น และการเขียน ซึ่งความเข้าใจจะแสดงออกมาในรูปแบบของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่างๆ เช่น การบรรยายข่าวสารด้วยคำพูด การแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยยังคงความหมายเดิมไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปและการคาดคะเน เป็นต้น

3) การนำความรู้ไปใช้ (Application) คือ ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นพฤติกรรมขั้นที่สามที่ต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางความเข้าใจมาช่วย ซึ่งการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นี้ เรียกอีกอย่างว่าการแก้ไขปัญหาตนเอง

4) การวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการจำแนกภาพรวมออกเป็นส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจน ซึ่งสามารถแยกออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ ได้ 3 ขั้นตอน คือ 1) ความสามารถในการแยกองค์ประกอบของปัญหาออกเป็นส่วนย่อย 2) ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบย่อย และ 3) ความสามารถในการเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบย่อยมากมาย

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการนำส่วนประกอบย่อยๆ มารวมเข้าด้วยกันจนเป็น โครงสร้างที่ชัดเจน เป็นการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมาร่วมกับประสบการณ์ในปัจจุบัน จากนั้นนำมาสร้างเป็นแบบแผนที่มีระเบียบ ถือเป็น ส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงต้องมีความเข้าใจในการนำเอาความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์มาประกอบเข้าด้วยกัน

6) การประเมินผล (Evaluation) คือ ความสามารถในการประเมินผลเกี่ยวกับการให้คุณค่าต่อความรู้หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานมาเป็นส่วนประกอบในการช่วยประเมินผล ซึ่งการประเมินผลอาจจะอยู่ในทุกขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่างๆ

1.3.2 ตามทัศนะของ วิจารย์ พานิช (อ้างถึงในประภากร แก้ววรรณ.2551, น.12-13) ได้แบ่งความรู้ออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 : รู้ว่ารู้อะไร (Know-what) เป็นความรู้เชิงทฤษฎีหรือข้อเท็จจริง หรือเป็นความรู้ในเชิงการรับรู้ รู้อะไรเป็นอะไร เปรียบได้กับความรู้ของผู้ที่ฟังจบปริญญาที่มีความรู้เฉพาะความรู้ที่จดจำมาจากความรู้แจ้ง เมื่อนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในงานจะได้ผลบ้างหรือไม่ ได้ผลบ้าง จึงต้องใช้เวลาในการรวบรวมหรือสังสมความรู้จากงานที่ปฏิบัติ

ระดับที่ 2 : รู้วิธีการ (Know-how) เป็นความรู้ที่มีทั้งทฤษฎีและเชิงบริบท หรือเป็นความรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกความเป็นจริง เปรียบได้กับความรู้ของผู้ที่จบปริญญาและมีประสบการณ์การทำงานระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ รวมทั้งมีเทคนิคและมีวิธีการทำงานที่เหมาะสม

ระดับที่ 3 : รู้เหตุผล (Know-why) เป็นความรู้ในระดับที่สามารถอธิบายเหตุผลได้ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ว่าทำไมความรู้ต่างๆ จึงได้ผลกับบริบทหนึ่งแต่ใช้ไม่ได้ผลกับอีกบริบทหนึ่ง กล่าวคือเป็นความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเชิงเหตุผลที่ซับซ้อนและสามารถนำประสบการณ์มา

แลกเปลี่ยนกับผู้อื่นได้ เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานและมีประสบการณ์จนเกิดเป็นความรู้ฝังลึกและสามารถถ่ายทอดความรู้นั้นกับผู้อื่น พร้อมทั้งนำความรู้จากผู้อื่นไปปรับใช้ในบริบทของตนเองได้

ระดับที่ 4 : ใส่ใจกับเหตุผล (Care-why) เป็นความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ เป็นความรู้ในลักษณะการสร้างสรรค์ที่มาจากภายในของตนเอง ซึ่งเป็นแรงผลักดันจากภายในให้กระทำสิ่งนั้นๆเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ หรือเป็นความรู้ในลักษณะสร้างสรรค์ที่มาจากตนเอง บุคคลที่มีความรู้ในระดับนี้จะสามารถสกัด ประมวล และวิเคราะห์ความรู้ที่ตนเองมีอยู่กับความรู้ที่ได้รับมา มาสร้างเป็นองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ได้

1.3.3 กองพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล (2552, น.8) แบ่งความรู้ออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) ความรู้เชิงทฤษฎี (Know-how) เป็นความรู้เชิงข้อเท็จจริง รู้อะไรเป็นอะไร มักพบในผู้สำเร็จการศึกษามาใหม่ๆ ที่มีความรู้ที่จำมาจากการเรียน

2) ความรู้เชิงทฤษฎีและเชิงบริบท (Know-how) เป็นความรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกความเป็นจริง ภายใต้อสภาพความเป็นจริงที่มีความซับซ้อน สามารถนำเอาความรู้ชัดแจ้งที่ได้มาประยุกต์ใช้ตามบริบทของตนเองได้ มักจะพบในบุคคลที่ผ่านการทำงานมาหลายปีจนความรู้ฝังลึกและเกิดเป็นทักษะหรือประสบการณ์มากขึ้น

3) ความรู้ในระดับที่อธิบายเหตุผล (Know-why) เป็นความรู้เชิงเหตุผล ระหว่างเรื่องราวต่างๆ เกิดจากประสบการณ์การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เป็นผู้ทำงานมาระยะหนึ่งแล้วเกิดความรู้ฝังลึก จนสามารถถอดความรู้ฝังลึกมาแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดกับบุคคลอื่นได้ พร้อมทั้งรับเอาความรู้จากบุคคลอื่นมาปรับใช้ในบริบทของตนเองได้

4) ความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ (Care-why) เป็นความรู้ในลักษณะของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่อยู่ภายในตัวบุคคลในระดับที่สามารถสกัด ประมวล และวิเคราะห์ความรู้ที่ตนเองมีอยู่กับความรู้ที่ได้รับมาสร้างเป็นองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ได้

1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจ

สรรพวุฒิ พิพัฒพันธ์ (อ้างถึงใน อัจฉราพร ปะที, 2559, น.13-14) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นซึ่งมีความสัมพันธ์กับความรู้ไว้ทั้งสิ้น 2 ปัจจัย ที่มีลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

(1) ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกเพราะจะทำให้บุคคลมีความรู้และมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผล

(2) ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่างๆซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป

(3) สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่นและสังคม

(4) ประสบการณ์ หมายถึง สิ่งที่เกิดความรู้ความเข้าใจและส่งผล

ต่อความคิดเห็น

ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

(1) ครอบครัว หมายถึง การสะสมความรู้โดยทางตรงหรือทางอ้อมจากระเบียบ วิถีปฏิบัติ กฎเกณฑ์ และค่านิยมต่างๆที่กลุ่มได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น

(2) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มหรือสังคมใดต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคมนั้น

(3) สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.1 ความหมายของความคิดเห็น

Best (อ้างถึงใน กวิสรา สุวรรณบุตร, 2551, น.9) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยการพูดที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปลผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์

Good (อ้างถึงใน ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์, 2551, น.6) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้อง

Foster and Richard (อ้างถึงใน อรสา หนูกระแสร, 2557, น.7) ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นว่าเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งที่บุคคล หมู่คณะ เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่างๆ ความคิดเห็นจะเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็นจนเกิดความคุ้นเคย โดยถือว่าเป็นประสบการณ์ตรงจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น หรือการอ่านจากหนังสือ โดยไม่ได้พบเห็นของจริงมาก่อนจะถือเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินค่านิยมที่หากแต่ละกลุ่มมีค่านิยมในการตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน ความคิดเห็นในสิ่งต่างๆก็จะแตกต่างกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (<https://dictionary.orst.go.th/> สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2564) ให้ความหมายของคำว่า ความเห็น ไว้ว่า หมายถึง ข้อวินิจฉัยหรือความเชื่อที่แสดงออกตามที่เห็น ฐ หรือคิด

สงวน คำรศ (อ้างถึงใน พิสิทธิ์ อุดชาชนและคณะ, 2558, น.6) อธิบายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคล ความคิดเห็นมีความต่างจากทัศนคติตรงที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความรู้ อารมณ์หรือพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งเป็นคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา ซึ่งถ้าไม่มีคนเห็นด้วยก็อาจเปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้ ดังนั้นบุคคลที่มีทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ถ้าไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีบุคคลใดทราบเลยว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมอย่างไร

2.2 ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ (อ้างถึงใน ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์, 2551, น.9-10) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภท ได้แก่

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่สามารถรวบทิศทางได้

(ก) ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา

(ข) ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ซึ่งความคิดเห็นนี้มีความรุนแรงและเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ คือการมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย เป็นต้น

2.3 การวัดความคิดเห็น

2.3.1 มอร์แกน และคิง (อ้างถึงใน ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์, 2551, น.10) ได้เสนอแนะการวัดความคิดเห็นไว้ว่า การออกความคิดเห็นควรออกต่อหน้า หากจะใช้แบบสอบถามในการวัดความคิดเห็นควรต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งแบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวทางของลิเคอร์ท แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยเฉยๆ ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการใช้คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความว่าเป็นปฏิฐาน (Positive) หรือนิเสธ (Negative)

2.3.2 พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (อ้างถึงใน อรสา หนูกระแสร, 2557, น.11) อธิบายว่ามาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมี 4 วิธี ได้แก่

1) วิธีของเทอร์สตัน (Thuston's method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal-appearing intervals)

2) วิธีของกัตต์แมน (Gultman's scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกันและสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

3) วิธีจำแนกแบบ เอส ดี สเกล (Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นโดยอาศัยคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar adjective) เช่น ดี ตรงข้ามกับ เลว ขยัน ตรงข้ามกับ ขี้เกียจ เป็นต้น

4) วิธีของไลเคิร์ต (Likert's method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย เพราะว่าเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยการจัดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 4 หรือ 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1, หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

Oskamp (อ้างถึงใน กวีสรา สุวรรณบุตร, 2551, น.11-12) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นมีดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic & Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยมีการพูดถึงมากนัก จากการศึกษพบว่าปัจจัยทางพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของมนุษย์และมีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ปัจจัยทางร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการใช้สารเสพติด เป็นต้น

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) หมายถึง บุคคลจะได้รับความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่างๆ จากประสบการณ์ที่ได้พบเจอโดยตรง โดยเป็นการกระทำหรือพบเห็นหรือการพบเห็นสิ่งต่างๆด้วยตนเอง จนทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นต่อประสบการณ์ที่ได้พบเจอนั้น

3. อิทธิพลทางครอบครัว (Perental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กจากพ่อแม่ การอบรมสั่งสอนจากครอบครัว โดยเป็นการสั่งสอนทางความคิด การตอบสนองทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ประสบการณ์การตรงที่ได้รับมาในช่วงวัยเด็ก

4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของบุคคล เพราะบุคคลต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ฉะนั้นความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ทำให้เกิดความคล้อยตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน (Mass media) คือสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับ สื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลที่ได้รับจากสื่อ

3. การควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ

3.1 การควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบในต่างประเทศ

3.1.1 การควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ (<http://cas.or.th> สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564)

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2563 องค์การอนามัยโลก จัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามยุทธศาสตร์โลกเพื่อลดปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผ่านการรับรองตั้งแต่ พ.ศ. 2553 และแนวทางการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 146 ซึ่งภาพรวมความก้าวหน้าในการดำเนินนโยบายแอลกอฮอล์ระดับโลกในหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมาเป็นการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในเป้าหมายที่ 3.5 “เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารเสพติดในทางที่ผิด รวมถึงการดืมแอลกอฮอล์” ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้กรอบเป้าหมายระดับโลก การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ โดยการสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกดำเนินการตามข้อเสนอแนะและมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิผล คุ่มค่าในการจัดการปัญหา เพื่อสร้างสังคมที่ปลอดภัยจากปัญหาผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีความท้าทายในการจัดการปัญหาและการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายประการ ได้แก่

1. การพัฒนาและการน่านโยบายแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากความซับซ้อนของปัญหาแอลกอฮอล์ที่เกี่ยวกับมิติต่างๆ เช่น ด้านสาธารณสุข สวัสดิการ สังคมและเศรษฐกิจ การดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพให้สำเร็จที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน ความมุ่งมั่นและตั้งใจทางการเมืองยังมีอยู่อย่างจำกัด และการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศและผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

2. การคืบคลานของอัลกอริทึมฝังลึกอยู่ในค่านิยมของสังคมและประเพณีทางวัฒนธรรมในหลายสังคม การเผยแพร่ข้อมูลที่บิดเบือนความจริงเกี่ยวกับผลบวจากจากการคืบคลาน ทำให้สังคมเกิดความตระหนักถึงปัญหาจากการบริโภคเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม และผู้กำหนดนโยบายยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาเท่าที่ควร

3. การเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม รัฐบาลมีผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการค้าของอุตสาหกรรมอัลกอริทึม จึงอาจนำไปสู่ความอ่อนแอของการดำเนินนโยบาย

4. ไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศในการควบคุมเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม ทำให้ประเทศสมาชิกขาดเครื่องมือทางนโยบายในการดำเนินตามมาตรการเพื่อควบคุมธุรกิจเครื่องคืบคลานอัลกอริทึมและป้องกันการแทรกแซงทางนโยบาย

5. สัดส่วนของการบริโภคเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม นอกระบบยังสูง โดยเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม นอกระบบคิดเป็นร้อยละ 25 ของปริมาณการบริโภคทั่วโลก ซึ่งการผลิตและจำหน่ายเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม นอกระบบยังฝังอยู่ในความเชื่อและค่านิยมของชุมชน รวมทั้งในหลายประเทศยังมีข้อจำกัดในการควบคุม

6. ความท้าทายในการควบคุมการตลาดและโฆษณาอัลกอริทึมในช่องทางดิจิทัลและการถ่ายทอดสดผ่านสัญญาณดาวเทียม รวมไปถึงการขายเครื่องคืบคลานอัลกอริทึมผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ธุรกิจเครื่องคืบคลานอัลกอริทึมได้เพิ่มการลงทุนด้านตลาดดิจิทัลและใช้โซเชียลมีเดียเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการทำตลาดดังกล่าวมีข้อจำกัดในการควบคุมหากใช้มาตรการภายในประเทศเพียงอย่างเดียว

7. ศักยภาพทางด้านวิชาการ ทรัพยากรมนุษย์ และงบประมาณ มีข้อจำกัด ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนามาตรการ การดำเนินนโยบาย การบังคับใช้และติดตามมาตรการควบคุมเครื่องคืบคลานอัลกอริทึมที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับ ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

8. การขาดระบบการติดตามและประเมินผลในระดับประเทศ ทั้งการติดตามสถานการณ์การบริโภคเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม และผลกระทบของการบริโภคด้านต่างๆ ทำให้ขาดข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการขับเคลื่อนหรือพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพ

องค์การอนามัยโลกจึงมีข้อเสนอกิจกรรมเพื่อการดำเนินงานควบคุมเครื่องคืบคลานอัลกอริทึมในอนาคต ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นสำคัญการสร้างความเข้มแข็งในการนำยุทธศาสตร์อัลกอริทึมระดับโลกไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ 1) การดำเนินมาตรการเพื่อลดแนวโน้มการบริโภคเครื่องคืบคลานอัลกอริทึม มุ่งเน้นไปที่การป้องกันการเริ่มต้นคืบคลานในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น 2) ภาคสาธารณสุขสร้างภาคีเครือข่ายในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและความร่วมมือในระดับนานาชาติ

เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) ตั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกรอบการติดตามผลระดับภูมิภาคและระดับโลก 4) สร้างกลไกติดตามและประเมินผลในทุกระดับเพื่อพัฒนาและประเมินผลของนโยบาย

2. ประเด็นการขับเคลื่อนด้านสาธารณสุขและการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ 1) ขับเคลื่อนวาระแอลกอฮอล์ในระดับนานาชาติโดยใช้ข้อมูลวิชาการ เช่น การขับเคลื่อนให้มีวันงดดื่มแอลกอฮอล์ระดับโลก เป็นต้น 2) สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายใหม่ๆ เช่น WHO SAFER initiative เป็นความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ นอกกรอบองค์การสหประชาชาติ 3) กำหนดบทบาทของเครือข่ายอุตสาหกรรมในการลดปัญหาจากการบริโภคแอลกอฮอล์ เช่น การไม่ทำกิจกรรมการตลาด การโฆษณา การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่เยาวชน การจำกัดพฤติกรรมการขายสินค้าในช่องทางออนไลน์ และการแสดงข้อมูลบนฉลาก เป็นต้น

3. ประเด็นการสนับสนุนทางวิชาการและการพัฒนาศักยภาพ ได้แก่ 1) สนับสนุนด้านวิชาการแก่ประเทศที่มีทรัพยากรจำกัด เช่น การดำเนินมาตรการทางภาษี และการปกป้องประเด็นสุขภาพจากการเจรจาการค้าเสรี ตลอดจนการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลของประเทศ 2) สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายวิชาการระดับโลกและระดับภูมิภาค เพื่อให้ผู้ประสานงานหลักของแต่ละประเทศสามารถทำหน้าที่ประสานงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างเต็มศักยภาพ 3) พัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่างที่ดีในระดับประเทศ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินมาตรการในบริบทประเทศที่แตกต่างกัน โดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลขององค์การอนามัยโลก

4. ประเด็นการผลิตและการเผยแพร่องค์ความรู้ ได้แก่ 1) การพัฒนาข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะข้อมูลปริมาณการดื่มต่อหัวของประชากร ข้อมูลความครอบคลุมในการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดสุรา เป็นต้น 2) สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลิตองค์ความรู้และการทำวิจัยที่มุ่งสร้างองค์ความรู้จำเป็นต่อการพัฒนานโยบายแอลกอฮอล์และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคในการดำเนินมาตรการต่างๆ 3) พัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญในระดับนานาชาติเพื่อสนับสนุนความรู้ด้านสุขภาพให้กับประชากรนักดื่ม เช่น การพัฒนามาตรฐานระดับสากลของฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสารเสพติดขององค์การอนามัยโลก เพื่อปรับความเข้าใจที่ตรงกันและการศึกษาด้านทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์ของการดำเนินนโยบายแอลกอฮอล์

5. ประเด็นการระดมทรัพยากร เนื่องด้วยงบประมาณไม่เพียงพอเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับโลกและระดับประเทศ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีผู้ให้ทุนระดับโลกในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การระดมทุนอาจทำได้โดยการเพิ่มความตระหนักให้เห็นถึงผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อพัฒนาการเด็กและสุขภาพอนามัยของมารดา เป็นต้น ประเทศต่างๆอาจใช้กลไกนวัตกรรมทางการเงินการคลัง เช่น การเก็บภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อนำไปดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพ การจัดตั้งกองทุนจากภาษีสุราเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อป้องกันและรักษาผู้ติดสุรา การพัฒนาหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเพื่อครอบคลุมกลุ่มประชากรเปราะบางและเพื่อป้องกันและบำบัดรักษาอาการติดสุรา ตลอดจนขับเคลื่อนให้เกิดกลไกเก็บภาษีแอลกอฮอล์ในระดับโลกเพื่อใช้ในการดำเนินการลดผลกระทบจากแอลกอฮอล์

3.1.2 การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในต่างประเทศ

ที่ประชุมองค์การอนามัยโลกมีมติร่วมกันในการกำหนดกรอบอนุสัญญาชื่อว่า WHO Framework Convention on Tobacco Control : WHO FCTC หรือเรียกเป็นภาษาไทยว่า กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) ถือเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสุขภาพฉบับแรกขององค์การอนามัยโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชากรโลกให้ปลอดภัยจากผลร้ายของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ ถือเป็นภารกิจที่ร่วมกันมีให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแพร่กระจายไปทั่วโลก โดยกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ค.ศ. 2003 ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาขององค์การอนามัยโลก ครั้งที่ 56 ที่จัดขึ้น ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 มีประเทศสมาชิกขององค์การอนามัยโลกทั้งหมด 192 ประเทศรวมทั้งประเทศไทย มีมติเป็นเอกฉันท์รับรองกรอบอนุสัญญา และมีผลบังคับใช้ใน 90 วัน หลังจากประเทศต่างๆ ได้ยื่นสัตยาบันสารอย่างเป็นทางการครบ 40 ประเทศ โดยเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2547 มีการลงสัตยาบันสารครบ 40 ประเทศ จึงทำให้กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ซึ่งสาระสำคัญตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ มีทั้งหมด 11 หมวด จำนวน 38 ข้อ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (<https://www.trc.or.th/th> สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2564)

หมวด 2 ด้านพันธกรณีทั่วไป ในข้อ 5.3 กรอบอนุสัญญาฯ กำหนดว่า ในการดำเนินนโยบายสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ ภาคิต้องกระทำการคุ้มครองนโยบายดังกล่าว จากผลประโยชน์ทางการค้าและผลประโยชน์อื่นๆ ที่มีของอุตสาหกรรมยาสูบ

หมวด 3 ด้านมาตรการเกี่ยวกับการลดอุปสงค์ของยาสูบ กรอบอนุสัญญาฯ กำหนดให้ภาคิพิจารณาและกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อลดความต้องการบริโภคยาสูบของประชากร ได้แก่ (ข้อ 6) มาตรการด้านภาษีและราคา (ข้อ 7) มาตรการอื่น เช่น มาตรการทางบริหาร มาตรการ

ทางนิติบัญญัติ มาตรการทางการปกครองและมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ (ข้อ 8) การปกป้องบุคคลจากการสูดดมควันยาสูบในสถานที่ทำงาน สถานที่สาธารณะซึ่งอยู่ในบริเวณตัวอาคาร ในระบบขนส่งมวลชน และในสถานที่สาธารณะอื่นๆ (ข้อ 9) การควบคุมสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยเสนอแนวทางในการทดสอบและวัดปริมาณสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสารต่างๆ ที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ข้อ 10) เกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ (ข้อ 11) การบรรจุหีบห่อและติดป้ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยห้ามใช้ข้อความ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ซึ่งเชิญชวนให้เข้าใจผิด และบริษัทยาสูบต้องแสดงคำเตือนถึงอันตรายของการใช้ยาสูบต่อสุขภาพอย่างชัดเจนบนซองยาสูบ ให้เห็นและอ่านเข้าใจง่าย มีขนาดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่หลักบนหีบห่อ โดยคำเตือนอาจจะอยู่ในรูปแบบของภาพหรือสัญลักษณ์ (ข้อ 12) ให้การศึกษา การสื่อสาร การฝึกอบรม และการสร้างจิตสำนึกของสาธารณชน โดยใช้การสื่อสารทุกชนิดที่มีความเหมาะสม และสามารถใช้มาตรการต่างๆ ดำเนินการเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกของประชาชนและให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการเลิกใช้ยาสูบ (ข้อ 13) การห้ามอย่างเต็มรูปแบบมิให้มีการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ การส่งเสริมการขายและการให้การสนับสนุนธุรกิจยาสูบ รวมถึงการข้ามโฆษณาข้ามพรมแดน (ข้อ 14) มาตรการลดอุปสงค์ในการใช้ยาสูบและการรักษาผู้ติดยาสูบ ดำเนินการส่งเสริมการเลิกใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบในสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สถานศึกษา สถานบริการสาธารณสุข สถานที่ทำงาน และควรกำหนดเรื่องการวินิจฉัยและการรักษาผู้ติดยาสูบ ตลอดจนให้คำปรึกษาเพื่อการเลิกใช้ยาสูบในแผนงานระดับชาติ รวมถึงให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงการบำบัดรักษาการติดยาสูบ

หมวด 4 ด้านมาตรการเกี่ยวกับการลดอุปสงค์ของยาสูบ ในอนุสัญญาฯ ระบุให้ภาคีกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางการปกครอง มาตรการทางการบริหาร หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ อันได้แก่ (ข้อ 15) การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ รวมทั้งการลักลอบขนส่งผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย และผลิตภัณฑ์ยาสูบปลอม (ข้อ 16) การขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์ (บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี) และการขายโดยผู้เยาว์ ทั้งนี้ ในอนุสัญญาฯ ระบุให้ประเทศสมาชิกพยายามห้ามจำหน่ายยาสูบเป็นมวนๆ หรือขายเป็นซองเล็กๆ (ข้อ 17) สนับสนุนกิจกรรมทางเลือกอื่นที่เป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจ

หมวด 5 ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยในกรอบอนุสัญญาฯ ระบุไว้ใน (ข้อ 18) ประเทศสมาชิกต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในส่วนของ การเพาะปลูกและการผลิตยาสูบด้วย

หมวด 6 ปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบ ในกรอบอนุสัญญาฯ ระบุไว้ใน (ข้อ 19) ให้ประเทศสมาชิกดำเนินการด้านกฎหมายหรือใช้กฎหมายที่มีอยู่จัดการกับความรับผิดชอบทั้งในทางแพ่งและทางอาญา รวมไปถึงการชดเชยค่าสินไหมในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบให้มีความเหมาะสม และระบุให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างประเทศสมาชิกในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับความรับผิดชอบทั้งในทางแพ่งและทางอาญา

หมวด 7 ความร่วมมือด้านเทคนิคและวิทยาศาสตร์ รวมถึงการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ประกอบด้วย (ข้อ 20) การวิจัย การเฝ้าระวัง และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประเทศสมาชิกต้องพัฒนาและส่งเสริมให้มีการวิจัยระดับประเทศ มีการประสานงาน โครงการวิจัยต่างๆ ในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น การศึกษาปัจจัยและผลกระทบของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ (ข้อ 21) การรายงานผลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งประเทศสมาชิกต้องจัดส่งรายงานการดำเนินงานต่อที่ประชุมภาคี เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางนิติบัญญัติ ข้อมูลการเฝ้าระวังและการวิจัย เป็นต้น (ข้อ 22) ความร่วมมือในด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคนิค และด้านกฎหมาย ตลอดจนการจัดสรรความชำนาญที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาต้องส่งเสริมและจัดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านกฎหมาย เป็นต้น

หมวด 8 – 11 มีสาระสำคัญ ได้แก่ กำหนดให้ที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา มีหน้าที่สำคัญ เช่น เป็นผู้ให้ความเห็นชอบข้อบังคับทางการเงิน ดำเนินการทบทวนการปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาฯ อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล การระดมแหล่งเงินทุน รวมไปถึงการกำหนดคกกฎเกณฑ์ในการเข้าร่วมประชุมของผู้สังเกตการณ์ในการประชุม ประเทศสมาชิกต้องสนับสนุนด้านการเงินในการทำกิจกรรมระดับชาติเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ และประเทศสมาชิกอาจเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกรอบอนุสัญญาฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ

3.1.3 การควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เริ่มต้นจากการจัดเก็บภาษีสุรนาเข้าตามพระราชบัญญัติสุรการ พ.ศ. 2469 ก่อนจะมีการเก็บภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีสุรา พ.ศ. 2493 กรมสรรพสามิตได้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2481 ของกรมสุรการในการจัดเก็บภาษีสุรา ต่อมา มีการจัดประเภทสุราและกำหนดระบบการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง โดยขณะนั้นมีเป้าหมายเพียงเพื่อการหารายได้เข้ารัฐเท่านั้น ภายหลังได้มีการออกข้อกำหนดในการกำจัดการจำหน่าย การดื่ม และการโฆษณา ได้แก่ (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563, น.13-14)

- 1) กฎกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2504 ได้กำหนดชั่วโมงการจำหน่ายปลีกสุรา
 - 2) พระราชบัญญัติสถานประกอบการ พ.ศ. 2509 มีบทบัญญัติห้ามผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการจำหน่ายสุราให้แก่ผู้มีอาการมีเมมาสุราจนประพฤตินุญชาหรือครองสติไม่ได้
 - 3) คำสั่งคณะปฏิวัติ พ.ศ. 2515 กำหนดช่วงเวลาในการจำหน่ายสุราซึ่งกำหนดให้จำหน่ายสุราระหว่างเวลา 11.00 น. ถึง 14.00 น. และระหว่างเวลา 17.00 น. ถึง 24.00 น.
 - 4) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีบทกำหนดโทษเมาแล้วขับ
 - 5) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก มีบทบัญญัติห้ามจำหน่ายสุราแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี
 - 6) ประกาศกรมประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2546 มีการห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ ในเวลา 05.00 – 22.00 น.
 - 7) กฎกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2548 การห้ามจำหน่ายสุราในศาสนสถาน โรงเรียน และสถานเฝ้าน้ำมัน
 - 8) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2549 การห้ามดื่มสุราในโรงพยาบาลและสถานบริการด้านสาธารณสุขของรัฐ
- ต่อมาปี พ.ศ. 2544 มีการจัดตั้ง “สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ” (สสส.) เป็นองค์กรมหาชนที่ได้รับงบประมาณจากภาษีสรรพสามิต ที่เก็บจากสินค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ยาสูบ จำนวนร้อยละ 2 ซึ่งถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ปี พ.ศ. 2546 ได้จัดตั้ง “เครือข่ายองค์กรงดเหล้า” ซึ่งมีบทบาทเฝ้าภาคประชาสังคม และ “คณะกรรมการดำเนินการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ” (คบอช.) ภายในกระทรวงสาธารณสุข ตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ 726/2546 มีบทบาทในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่พัฒนากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย โดยกลุ่มงานควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (คบยอ.) สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค ซึ่งในเวลาต่อมาได้พัฒนามาเป็น “สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้แล้วยังมี “ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา” ที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีบทบาทเป็นหน่วยวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้และทำวิจัย โดยทั้งสามหน่วยงานนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ในการควบคุมปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

สาวตรี อัยฉางค์กรชัย และคาริกา ไสงาม (2562, น.30) กล่าวว่า ประเทศไทย เริ่มมีการใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ เมื่อปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา กว่า 10 ปีแล้ว โดยได้มีการออกอนุบัญญัติ ประกาศ และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาหลายฉบับ รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการลดนักดืมและป้องกันการดืมในเยาวชน เช่น ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา พ.ศ. 2558 ประกาศ ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2558 มีผลบังคับใช้วันที่ 23 ตุลาคม 2558 ประกาศฯ ฉบับนี้มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามขายเพื่อระงับยับยั้งและแก้ไข ปัญหาการรวมกลุ่มหรือมั่วสุมเพื่อก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น ป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติเข้าถึงเครื่องดืมแอลกอฮอล์โดยง่าย และอาจทำให้มีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กและเยาวชนที่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ซึ่งก่อนหน้านั้น เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2558 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2558 มีรายละเอียดที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ได้แก่ ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ
- 2) ขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- 3) เปิดทำการเกินเวลาตามที่มิกฎหมายบัญญัติ
- 4) ขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่มิกฎหมายบัญญัติ
- 5) ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้มีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติด

เข้าไปในสถานที่ของตน

6) ห้ามมิให้มีสถานที่ขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา

มาตรการต่างๆ เหล่านี้เป็นกรควบคุมการเข้าถึงเครื่องดืมแอลกอฮอล์ จำกัดขอบเขตด้านเวลา สถานที่และลักษณะของผู้ดืม โดยเฉพาะผู้ดืมเยาวชน เพื่อชะลอการเข้าถึงของผู้ที่คิดจะดืมให้ช้าลง ลดการบริโภคโดยรวม และลดผลกระทบต่อสังคมจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

3.1.4 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องดืมแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหา ด้านสุขภาพ ครอบครัว

อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย (สุทธิมาตร จันทร์แดง, 2552, น.53)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 (ราชกิจจานุเบกษา, 2551, น.34-49) มีรายละเอียดดังนี้

1) **บทนิยามที่สำคัญ** ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้มีการกำหนดนิยามของคำที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ดังนี้

“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึง ยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่มจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นได้ยินหรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

“คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2) คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

พ.ศ. 2551

(ก) คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย

นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้อบรมหมาย	ประธานกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	รองประธานกรรมการคนที่ 1
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการคนที่ 2
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการมีที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(2) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (1)

(3) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมาย

อื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

(ข) คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ซึ่งประกอบด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	ประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	รองประธานกรรมการคนที่ 1
ปลัดกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการคนที่ 2
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานกรรมการคนที่ 3
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ

ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
ปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	กรรมการ
ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวน 3 คน	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน	กรรมการ
อธิบดีกรมควบคุมโรค	กรรมการและเลขานุการ
อธิบดีกรมสรรพสามิต	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมเครื่องสำอางค์มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องสำอางค์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องสำอางค์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องสำอางค์ต่อคณะกรรมการ

(2) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือน สำหรับเครื่องสำอางค์ที่ผลิตหรือนำเข้า

(3) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องสำอางค์ สถานที่ห้ามขายเครื่องสำอางค์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องสำอางค์ที่ต้องห้าม สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องสำอางค์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องสำอางค์

(4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องสำอางค์

(5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(6) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมทั้งเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดแอลกอฮอล์

(7) จัดให้มีหรือส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชน โดยทั่วไปให้เข้าถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(8) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามมติคณะกรรมการ

(ค) คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร

ซึ่งประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ประธานกรรมการ
ปลัดกรุงเทพมหานคร	รองประธานกรรมการ
ผู้แทนตำรวจนครบาล	กรรมการ
ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพสามิต	กรรมการ
หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักอนามัย	กรรมการและเลขานุการ
เจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัย ไม่เกิน 2 คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

(ง) คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	กรรมการ
สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการแต่งตั้งหนึ่งคน	กรรมการ
หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งผู้ว่าราชการแต่งตั้งหนึ่งคน	กรรมการ
ประชาสัมพันธ์จังหวัด	กรรมการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด	กรรมการ
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง	
จังหวัดละไม่เกินสี่คน	กรรมการ
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	กรรมการและเลขานุการ
ข้าราชการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ไม่เกิน 2 คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม

(2) ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ รวมทั้ง การเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์

(3) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์

(4) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์

(5) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการควบคุม

(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม

มอบหมาย

3) สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

กำหนดให้จัดตั้ง สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ขึ้นในกรมควบคุมโรค สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และให้มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการควบคุม

(2) ดำเนินการหรือสนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่างๆเกี่ยวกับ เครื่องดืมแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงาน และมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดืม แอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบ และพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

(3) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดืมแอลกอฮอล์

(4) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์

(5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม

มอบหมาย

4) การควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

(ก) ข้อกำหนดที่ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดืมแอลกอฮอล์ต้องปฏิบัติตาม มีดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับ เครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า

(2) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ข) สถานที่หรือบริเวณต้องห้ามในการขายเครื่องแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีข้อกำหนดในการห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณะสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

(4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(ค) ข้อกำหนดเรื่องวันขายและลักษณะของผู้ซื้อ

(1) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(2) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(3) ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลที่มีอาการเมึนเมาจนครองสติไม่ได้

(ง) วิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการขายเครื่องแอลกอฮอล์

(1) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ

(2) การเร่ขาย

(3) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(4) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดงการให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(5) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึง

การกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(6) วิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(จ) สถานที่หรือบริเวณต้องห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มีข้อกำหนดในการห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณีหรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(5) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(ฉ) ข้อห้ามในการโฆษณา

(1) ห้ามมิให้โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

(2) การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้ เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการ

ปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น

3.1.5 การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในประเทศไทย

ประเทศไทยได้ลงนามในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ ค.ศ. 2003 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2546 หลังจากนั้นเป็นต้นมาประเทศไทยก็ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบบนอยู่หลายมาตรการ ที่ผ่านมามีประเทศไทยใช้ทั้งมาตรการทางราคาและภาษี เพื่อลดความต้องการยาสูบและมาตรการที่ไม่ใช่ราคา ที่จะลดอุปสงค์หรือความต้องการบริโภคยาสูบ ได้แก่ การป้องกันจากการสัมผัสควันบุหรี่ กฎหมายเกี่ยวกับสาระของผลิตภัณฑ์ยาสูบ กฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลผลิตภัณฑ์ยาสูบ บรรจุภัณฑ์ และการติดฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบ การให้ความรู้และการสื่อสารในเรื่องโทษของยาสูบ การโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายและการให้การสนับสนุน และมาตรการลดความต้องการเกี่ยวกับการพึ่งพาสูบและเลิกสูบ ส่วนมาตรการด้านอุปทาน ได้แก่ การควบคุมมิให้มีการค้าของเถื่อนในผลิตภัณฑ์ยาสูบ การจำหน่ายและการบริโภคโดยผู้เยาว์ ประเทศไทยมีความพยายามควบคุมการบริโภคยาสูบมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญต่อปัญหาและผลกระทบของการบริโภคยาสูบซึ่งมีความก้าวหน้าในการกำหนดมาตรการและการดำเนินงานเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็น การควบคุมด้วยราคาและภาษียาสูบ การควบคุมการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย การรณรงค์และการสร้างเสริมสุขภาพ การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ การห้ามโฆษณาและส่งเสริมการขาย การควบคุมอายุขั้นต่ำ และฉลากและภาพคำเตือน (ฉัตรสุนน พดพิภย โย, 2558, น.256-257)

ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ จนเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เพราะมีนโยบายที่ชัดเจน มีกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และมีมาตรการเพื่อควบคุมการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบที่มีประสิทธิภาพทั้งการขึ้นภาษี และการรณรงค์ในรูปแบบต่างๆอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้อัตราการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของประชากรไทยในภาพรวมลดลงเป็นลำดับ การผลักดันให้มีกฎหมายและนโยบายควบคุมยาสูบต้องอาศัยข้อมูลและหลักฐานที่น่าเชื่อถือเพื่อนำเสนอและอ้างอิง ประเทศไทยจึงได้จัดตั้ง ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ หรือ ศจย. ขึ้น เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 เพื่อเติมเต็มศักยภาพการพัฒนาระบบกลไกการควบคุมการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานในเชิงรุก ซึ่งศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง คือเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการเพื่อการควบคุมและป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริโภคยาสูบของประเทศไทย โดยระยะดำเนินการระหว่าง พ.ศ. 2565 - 2566 มีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ (<https://www.trc.or.th/th> สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564)

1) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการและระบบสนับสนุนงานวิจัยมีการบูรณาการแผนและประสานงานกับหน่วยงานวิจัยอื่น เพื่อพัฒนางานวิชาการที่สำคัญในการควบคุมการบริโภคยาสูบ ทั้งในเชิงนโยบาย ตลอดจนศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบจากการบริโภคยาสูบในมิติด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ นำไปสู่การเผยแพร่ โดยเฉพาะที่สามารถใช้ในการผลักดันเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อการควบคุมการบริโภคยาสูบ

2) ตั้งกระทรวงงานวิชาการเพื่อผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย(Policy Advocacy) จากการถอดบทเรียนและจัดการองค์ความรู้ด้านการควบคุมการบริโภคยาสูบ และดำเนินการให้มีการถ่ายทอดผ่านสื่ออย่างต่อเนื่อง(Media Advocacy) โดยเฉพาะข้อเสนอที่สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับประเทศและนำไปสู่การรณรงค์กับภาคส่วนต่างๆในสังคมรวมทั้งสนับสนุนการจัดทำรายงานผลและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานสากลตามกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ (WHO Framework Convention on Tobacco Control: FCTC)

3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัย องค์ความรู้ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ (Big data) รวมทั้งเป็นศูนย์กลางเผยแพร่ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านการควบคุมการบริโภคยาสูบสื่อสารข้อมูลวิจัยต่อผู้กำหนดนโยบายและผู้ขับเคลื่อนทั้งระดับประเทศและระดับพื้นที่

4) สร้างและพัฒนาเครือข่ายนักวิชาการด้านการควบคุมยาสูบ (knowledge generator) เชื่อมต่อกับผู้ใช้ข้อมูลความรู้ (knowledge user) ในระดับต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานการควบคุมยาสูบอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

3.1.6 พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 39 ก เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2560 ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติเดิม จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535 ที่บังคับใช้มาเป็นเวลานานและมีบทบัญญัติหลายประกาศที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนที่เกิดจากพิษภัยจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร จึงได้มีการปรับปรุง แก้ไข และตรากฎหมายฉบับใหม่ขึ้น เพื่อกำหนดมาตรฐานการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และยกระดับการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2562, น.7)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น.27-49) มีรายละเอียดดังนี้

1) **บทนิยามที่สำคัญ** ในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ได้มีการกำหนดนิยามของคำที่เกี่ยวข้องกับยาสูบและผลิตภัณฑ์ยาสูบไว้ดังนี้

“ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบ หรือพืชนิโคทีนาทาแบกุ่ม (Nicotiana tabacum) และให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบ ซึ่งบริโภคโดยวิธีสูบ ดม อม เลี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปาก หรือจุก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ และให้หมายความรวมถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบสำหรับการขายส่งตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

“ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” หมายความว่า บุคคลหรือองค์กรที่ทำการแทนผู้ประกอบการ สมาคมหรือ ชมรมผู้เพาะปลูก ผู้บ่ม ผู้ค้าใบยาสูบ หรือสมาคมหรือชมรมผู้ค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ

“เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ” หมายความว่า ภาวะที่ร่างกายต้องบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นประจำ และตกอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องพึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ

“สูบบุหรี่” หมายความว่า รวมถึง การกระทำใดๆ ซึ่งมีผลทำให้เกิดควันหรือไอระเหยจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือการครอบครองผลิตภัณฑ์ยาสูบขณะเกิดควันหรือไอระเหย

“หีบห่อ” หมายความว่า ซอง ห่อ หรือสิ่งบรรจุอื่นซึ่งใช้ในการหุ้มห่อบรรจุผลิตภัณฑ์ยาสูบ

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใดๆ ให้ประชาชนเห็นได้ชัด หรือทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำในรูปแบบต่างๆ โดยการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การสร้างข่าว การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดง ณ จุดขาย การตลาดแบบตรง การขาย หรือส่งเสริมการขายโดยใช้บุคคลเป็นการเฉพาะ และการตลาดในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อขายสินค้าหรือบริการ หรือสร้างภาพลักษณ์

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่ายแจก แลกเปลี่ยน หรือให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“สถานที่สาธารณะ” หมายความว่า สถานที่ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการเชื่อเชิญหรือต้องจ่ายค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“สถานที่ทำงาน” หมายความว่า สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ และสถานประกอบการ ของเอกชนหรือสถานที่ใด ๆ ที่บุคคลใช้ทำงานร่วมกันตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

1) คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

(ก) คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ ประกอบด้วย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข	ประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	รองประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	กรรมการ
ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน	กรรมการ
อธิบดีกรมควบคุมโรค	กรรมการและเลขานุการ
ข้าราชการกรมควบคุมโรค จำนวน 2 คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอนโยบายและแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(2) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมทั้ง

ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและประสานงานส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน เพื่อดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว

(3) ให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรี คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบจังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาในการออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(5) ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินการของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบจังหวัด เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ตาม (1) และมาตรการตาม (2) รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว

(6) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้

(7) ปฏิบัติการอื่นใดตามกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

(ข) คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ประธานกรรมการ
ปลัดกรุงเทพมหานคร	รองประธานกรรมการ
ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย ตำแหน่งละหนึ่งคน	กรรมการ
สรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่ (กทม.)	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักเทศกิจกรุงเทพมหานคร	กรรมการ

ผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร	กรรมการ
ผู้แทนกรมควบคุมโรค	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	กรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน	กรรมการ
รองผู้อำนวยการสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร	กรรมการและเลขานุการ
ข้าราชการสังกัดสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการให้มีการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- (2) ดำเนินการตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ
- (3) กำหนดแนวทางปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบ การลดและเลิกการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ
- (4) เสนอแนะและประสานงานส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชน เกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- (5) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่างๆ ในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ ต่อคณะกรรมการ
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามที่ รัฐมนตรี คณะกรรมการ หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

(ค) คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบจังหวัด ประกอบด้วย

ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
อัยการจังหวัด	กรรมการ
ปลัดจังหวัด	กรรมการ
ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตจังหวัดซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมายหนึ่งคน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด	กรรมการ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	กรรมการ
ประชาสัมพันธ์จังหวัด	กรรมการ
สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด	กรรมการ
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวน 3 คน	กรรมการ
ผู้ทรงคุณ จำนวน 6 คน	กรรมการ
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	กรรมการและเลขานุการ
ข้าราชการสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 2 คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการให้มีการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(2) ดำเนินการตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบแห่งชาติ

(3) กำหนดแนวทางปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบ การลด และเลิกการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(4) ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และประสานงานส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(5) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่างๆ ในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ ต่อคณะกรรมการ

(6) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้เสพติดผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

2) การควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ก) การกำหนดอายุของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 กำหนดว่า ห้ามผู้ใดขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อหรือผู้รับการให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ให้ผู้ขายหรือผู้ให้ ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแจ้งให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่แสดงอายุ ของบุคคลนั้นก่อน แล้วแต่กรณี และห้ามผู้ใดใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ข) ข้อกำหนดในการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผู้ขายปลีก

โดยมีข้อห้ามมิให้ผู้ขายปลีกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยใช้เครื่องขาย
- (2) ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์
- (3) ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขายยาสูบ
- (4) ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ยาสูบกับสินค้าอื่น การให้บริการ หรือสิทธิประโยชน์อื่น แล้วแต่กรณี

(5) ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยกระทำการในลักษณะที่แสดงถึงการลดราคาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย

(6) ขายสินค้าหรือให้บริการ โดยมีการแจก แกรม ให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือแลกเปลี่ยนกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ แล้วแต่กรณี

(7) เร่ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(8) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการ การชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใด เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบมาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(9) แสดงราคาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขายในลักษณะจูงใจให้บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ค) สถานที่หรือบริเวณต้องห้ามในการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ห้ามผู้ใดขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในสถานที่ ดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณสุข สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยา ตามกฎหมายว่าด้วยยา

(3) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(4) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก

(5) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(ง) ข้อกำหนดในการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(1) ห้ามผู้ใดโฆษณาหรือทำการสื่อสารการตลาดผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(2) ห้ามผู้ใดแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ แสดงชื่อหรือเครื่องหมายของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือแสดงสัญลักษณ์หรือสิ่งอื่นใดโดยทำให้สาธารณชนเข้าใจว่าเป็นชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือชื่อหรือเครื่องหมายของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ในกรณีดังต่อไปนี้

ก. ในสิ่งพิมพ์ เทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือป้ายโฆษณา

ข. ในโรงแรมสรรพ โรงภาพยนตร์ หรือในการแสดง การละเล่น การประกวด การแข่งขัน การให้บริการ หรือการประกอบกิจกรรมอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ค. ในสื่อสิ่งอื่นใดหรือสถานที่ใดที่ใช้เพื่อโฆษณาหรือทำการสื่อสารการตลาดได้

(3) ห้ามผู้นำชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ชื่อเครื่องหมายของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไปแสดงบนผลิตภัณฑ์อื่นใดที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือนำชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบมาตัด ต่อเติม หรือดัดแปลงข้อความให้เป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์นั้น เพื่อการโฆษณาชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือชื่อหรือเครื่องหมายของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(4) ห้ามผู้ใดโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์นั้น หรือโฆษณาโดยการนำชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบมาตัด ต่อเติม หรือดัดแปลงข้อความให้เป็นส่วนหนึ่งของชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์นั้น ในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าหมายความถึงการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(5) ห้ามผู้ใดผลิต ขาย นำเข้าเพื่อขายหรือเพื่อแจกจ่ายเป็นการทั่วไป โฆษณาหรือทำการสื่อสารการตลาดผลิตภัณฑ์ในราชอาณาจักร ดังต่อไปนี้

ก. ผลิตภัณฑ์ที่มีรูปลักษณะทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นสิ่งเลียนแบบผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ข. ผลิตภัณฑ์ที่บริโภคโดยวิธีสูบและมีสารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ค. หีบห่อของผลิตภัณฑ์ตาม ก. และ ข.

(6) ห้ามผู้ขายปลีกผลิตภัณฑ์ยาสูบแสดงหรือยินยอมให้แสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ สถานที่ขายปลีก และให้ผู้ขายปลีกผลิตภัณฑ์ยาสูบ แสดงสื่อรณรงค์เพื่อการลด ละ เลิกการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ที่กระทรวงสาธารณสุขจัดทำขึ้น

(จ) การนำเข้าและการแบ่งขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(1) ห้ามผู้ใดผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อขายในราชอาณาจักรประเภท บุหรี่ซิการ์เรตที่มีขนาดบรรจุต่ำกว่ายี่สิบมวนต่อซองหรือต่อภาชนะบรรจุบุหรี่ซิการ์เรต

(2) ห้ามไม่ให้มีการแบ่งขายผลิตภัณฑ์ยาสูบประเภทบุหรี่ซิการ์เรต

(3) ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อขายในราชอาณาจักร มีหน้าที่ส่งข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการผลิตหรือการนำเข้าในราชอาณาจักร ค่าใช้จ่ายด้านการตลาด รายได้ ค่าใช้จ่าย เป็นประจำทุกปี

4. แนวคิดเกี่ยวกับกรมสรรพสามิต

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมสรรพสามิต (<https://www.excise.go.th> สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2564)

การจัดเก็บภาษีในประเทศไทยสันนิษฐานว่ามีการจัดเก็บตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีแต่ไม่ปรากฏหลักฐาน มาปรากฏหลักฐานสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ในสมัยพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ.2178) โดยกฎหมายลักษณะพระธรรมนูญได้กำหนดว่าได้เก็บอากรจากสุราแต่อัตราเท่าใดและวิธีการจัดเก็บอย่างไร ไม่ได้ระบุไว้แน่ชัด เริ่มมีหลักฐานปรากฏแน่ชัดในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของประเทศไทย แต่เดิมได้เริ่มเก็บจากสินค้า 2 ประเภท คือ ฝิ่น และสุรา ซึ่งในขณะนั้นมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บภาษีดังกล่าวแยกจากกัน คือ กรมฝิ่น และกรมสุรา ต่อมาในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 ได้มีประกาศพระบรมราชโองการเปลี่ยนชื่อ กรมสุรา เป็น กรมสรรพสามิต เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติราชการมากขึ้น และในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมเจ้าจิตรโภคทวี เกษมศรี ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นคนแรก

ในปี พ.ศ. 2476 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง ให้แยกงานสรรพสามิตและงานฝิ่นออกจากกรมสรรพากรแล้วตั้งเป็น กรมสรรพสามิตและฝิ่น และในปีเดียวกันนั้น ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 ให้เปลี่ยนชื่อกรมสรรพสามิตและฝิ่น เป็น กรมสรรพสามิต

ปัจจุบัน กรมสรรพสามิต เป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการคลัง มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารการจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่มีเหตุความจำเป็นเฉพาะอย่าง เพื่อเป็นรายได้ให้แก่ภาครัฐในการดูแลรับผิดชอบต่อผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากสินค้าและบริการเหล่านั้น เนื่องจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่างนั้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย จริยธรรมในสังคม สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ซึ่งถือเป็นต้นทุนทางสังคม นอกจากนี้กรมสรรพสามิตยังมีหน้าที่ตรวจสอบ ป้องกัน และปราบปรามการหลีกเลี่ยงภาษีที่กรมสรรพสามิตดำเนินการจัดเก็บเสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิตต่อกระทรวงการคลัง ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานแผนงาน กำกับเร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดและสารสนเทศ บริหารกิจการขององค์การสุราและโรงงานไฟ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพสามิต

วิสัยทัศน์ของกรมสรรพสามิต คือ เป็นผู้นำด้านการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน หรือ The leader of tax collection for society, environment and energy มีพันธกิจ ได้แก่ บริหารการจัดเก็บภาษีเพื่อส่งเสริมฐานะทางการคลังอย่างยั่งยืน ขับเคลื่อนมาตรการภาษีเพื่อความผาสุกของประชาชน พัฒนารูปแบบการบริหารการจัดเก็บภาษีเพื่อรองรับยุควิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) และบริหารจัดการองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 โดยมีการวางยุทธศาสตร์ (Strategy) ในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อการจัดเก็บรายได้ ภาษีอย่างยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน และพัฒนาองค์กรสู่รัฐบาลดิจิทัล

4.2 ใบอนุญาตสำหรับสินค้าสุรา ยาสูบ และไฟ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ในหมวดที่ 2 มีการตราบทบัญญัติเกี่ยวกับใบอนุญาตสำหรับสินค้าสุรา ยาสูบ และไฟ ไว้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น.1-47)

4.2.1 ส่วนที่ 1 สุรา (มาตรา 152 ถึง มาตรา 158) อธิบายถึงความหมายของสุรา การผลิตสุรา การนำเข้าสุรา การขายสุรา ประเภทของใบอนุญาตขายสุรา และการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราและการเปลี่ยนแปลงสุรา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ความหมายของสุรา

“สุรา” ให้หมายความรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี

“สุราแช่” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่น และให้หมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลับแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย

“สุรากลับ” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลับที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย

2) การผลิตสุรา

มีข้อกำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะผลิตสุราหรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครองให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 153 นี้ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

3) การนำเข้าสุรา

มีข้อกำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยการนำสุราเข้าเพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมีไว้เพื่อการค้า อธิบดีมีอำนาจผ่อนผันให้นำเข้ามาได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ ตามจำนวนและทางด่านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนด

4) การขายสุรา มีข้อกำหนดว่า

(1) ผู้ใดประสงค์จะขายสุรา ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา นี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

(3) การขออนุญาตขายสุรา มิให้ใช้บังคับกับการขายสุรา ในกรณีต่อไปนี้

ก. การขายทั้งหมดในคราวเดียวภายใต้ความควบคุมของเจ้าพนักงานสรรพสามิตในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต

ข. การขายในการบังคับคดี

ค. การขายโดยคำสั่งของอธิบดีกรมศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

ง. กรณีอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

5) ประเภทของใบอนุญาตขายสุรา

(1) ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป

(2) ใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 สำหรับการขายสุราทุกชนิด ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสิบลิตร

6) การเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราและการเปลี่ยนแปลงสุรา มีข้อกำหนดว่า

(1) ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น

(2) ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงสุรา โดยนำสุราอื่นใด หรือน้ำ หรือของเหลว หรือวัตถุอื่นใดเจือปนลงในสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น

4.2.2 ส่วนที่ 2 ยาสูบ (มาตรา 159 ถึง มาตรา 169) อธิบายถึงความหมายของยาสูบ การเพาะปลูกต้นยาสูบ การผลิตยาสูบและการผลิตบุหรี่ซิการ์เรต การครอบครองยาสูบ การนำเข้า และส่งออกยาสูบ และประเภทของใบอนุญาตขายยาสูบและการขายยาสูบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ความหมายของยาสูบ

“ต้นยาสูบ” หมายความว่า พืชนิโคติเยนาทาแบคกุ่ม (NICOTIANATABACUM)

“ใบยา” หมายความว่า ใบยาสดหรือใบยาแห้งของต้นยาสูบ

“ยาสูบ” หมายความว่า บุหรี่ซิการ์เรต บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้น ยาเส้นปรุง ยาเคี้ยวและให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่บริโภคนได้เช่นเดียวกับยาสูบ

“บุหรี่ซิการ์เรต” หมายความว่า ยาเส้นหรือยาเส้นปรุง ไม่ว่าจะมิใบยาแห้งหรือ ยาอัดเจือปนหรือไม่ซึ่งมวนด้วยกระดาษหรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษ หรือใบยาแห้งหรือยาอัด

“บุหรี่ซิการ์” หมายความว่า ใบยาแห้งหรือยาอัด ซึ่งมวนด้วยใบยาแห้ง หรือยาอัด

“บุหรี่อื่น” หมายความว่า ยาเส้นหรือยาเส้นปรุง ซึ่งมวนด้วยใบตอง กลีบบัว กาบหมากใบมะกา ใบจาก หรือวัตถุอื่นที่มีใช้กระดาษหรือวัตถุที่ทำขึ้นใช้แทนกระดาษและที่มีใช้ ใบยาแห้งหรือยาอัด

“ยาเส้น” หมายความว่า ใบยาหรือยาอัด ซึ่งได้หั่นเป็นเส้นและแห้งแล้ว

“ยาเส้นปรุง” หมายความว่า ใบยาหรือยาอัด ซึ่งได้หั่นเป็นเส้นและปรุง หรือปนด้วยวัตถุอื่นนอกจากน้ำ

“ยาเคี้ยว” หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของใบยาแห้ง ซึ่งได้ปรุงหรือ ปนด้วยวัตถุอื่นนอกจากน้ำเพื่ออมหรือเคี้ยว

“ยาอัด” หมายความว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นยาสูบซึ่งได้ปั่นหรือย่อย และทำเป็นแผ่น โดยมีวัตถุอื่นเจือปนด้วยหรือไม่ก็ตาม

“ผู้เพาะปลูกต้นยาสูบ” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเพาะปลูก ต้นยาสูบ

“ผู้บ่มใบยา” หมายความว่า ผู้ทำการบ่มใบยาสดเป็นใบยาแห้ง

“ซอง” ให้หมายความรวมถึงห่อ กระจับปี่ ก่อ่ง ขวด หรือสิ่งบรรจุอื่นซึ่ง ใช้บรรจุหรือผูกมัดยาสูบ

2) การเพาะปลูกต้นยาสูบ

มีข้อกำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะทำการเพาะปลูกต้นยาสูบ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิต การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

3) การผลิตยาสูบและการผลิตบุหรี่ซิการ์เรต มีข้อกำหนดว่า

- (1) ผู้ใดประสงค์จะผลิตยาสูบ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด
- (2) ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต
- (3) การผลิตบุหรี่ซิการ์เรตเป็นกิจการผูกขาดของรัฐ

4) การครอบครองยาสูบ

มีข้อกำหนดว่า ห้ามมิให้ผู้ใดครอบครองยาสูบที่มีได้เสียภาษีเกินกว่าห้าร้อยกรัม หรือยาสูบประเภทยาเส้นที่มีได้เสียภาษีเกินกว่าหนึ่งกิโลกรัม เว้นแต่เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตยาสูบมีไว้ในโรงอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บน

5) การนำเข้าและส่งออกยาสูบ มีข้อกำหนดว่า

- (1) ผู้ใดประสงค์จะนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งใบยา ยาอัดหรือยาสูบ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี
- (2) การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (3) การนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งใบยา ยาอัด หรือยาสูบ เพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมิใช่เพื่อการค้า อธิบดีมีอำนาจผ่อนผันได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ตามจำนวนและทางด่านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนด

6) ประเภทของใบอนุญาตขายยาสูบและการขายยาสูบ

- (1) ใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 1 สำหรับการขายส่งยาสูบ ครั้งหนึ่งจำนวนหนึ่งพันมวนขึ้นไป ถ้าเป็นยาสูบประเภทยาเส้นครั้งหนึ่งจำนวนสองกิโลกรัมขึ้นไป ยาสูบประเภทยาเส้นปรุงหรือยาเคี้ยว ครั้งหนึ่งจำนวนสองร้อยกรัมขึ้นไป
- (2) ใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 2 สำหรับการขายปลีกยาสูบ ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าหนึ่งพันมวน ถ้าเป็นยาสูบประเภทยาเส้นครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสองกิโลกรัม ยาสูบประเภทยาเส้นปรุงหรือยาเคี้ยว ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสองร้อยกรัม
- (3) ใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 3 สำหรับการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น

7) การแบ่งขายยาสูบ

กำหนดว่า การขายยาสูบต้องขายตามขนาดของที่ได้เสียภาษีแล้ว ห้ามแบ่งขาย

4.2.3 ส่วนที่ 3 ไฟ (มาตรา 170 ถึง มาตรา 177) อธิบายถึง ความหมายของไฟ การผลิตไฟ

การครอบครองแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟ การครอบครองไฟและการตัดแปลงไฟ การนำไฟเข้ามาในราชอาณาจักร การขายไฟ และประเภทของใบอนุญาตขายไฟ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ความหมายของไฟ

“ไฟ” หมายความว่า สิ่งที่สามารถใช้เล่นการพนันมีลักษณะเป็นแผ่นบางๆ มีเครื่องหมายแสดงแต้มต่างๆ ซึ่งทำด้วยกระดาษ พลาสติก หนังหรือวัตถุเทียมหนัง หรือวัตถุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) การผลิตไฟ

มีข้อกำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะผลิตไฟ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

3) การครอบครองแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟ การครอบครองไฟและการตัดแปลงไฟ

(1) ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

(2) ห้ามมิให้ผู้ใดมีไฟที่ยังมิได้เสียภาษีไว้ในครอบครองเกินกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบใบ เว้นแต่ไฟนั้นเป็นไฟซึ่งกรมสรรพสามิตทำขึ้น หรือเป็นไฟที่มีเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของกรมสรรพสามิต

(3) ห้ามมิให้ผู้ใดตัดแปลงแก้ไขหรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไฟซึ่งกรมสรรพสามิตทำขึ้น เพื่อขายอย่างไฟ

4) การนำไฟเข้ามาในราชอาณาจักร มีข้อกำหนดว่า

(1) ผู้ใดประสงค์จะนำไฟเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) การนำไฟเข้ามาเพื่อเป็นตัวอย่างสินค้าหรือมิใช่เพื่อการค้า อธิบดีมีอำนาจผ่อนผันให้นำเข้ามาได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ ตามจำนวนและทางด่านศุลกากรที่อธิบดีประกาศกำหนด

5) การขายไฟ

มีข้อกำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะขายไฟ ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตการขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยใบอนุญาตที่ออกตามมาตรานี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต

6) ประเภทของใบอนุญาตขายไฟ

(1) ใบอนุญาตขายไฟประเภทที่ 1 สำหรับการขายไฟ ครั้งหนึ่งจำนวนตั้งแต่สี่ลิบสำหรับขึ้นไป

(2) ใบอนุญาตขายไฟประเภทที่ 2 สำหรับการขายไฟ ครั้งหนึ่งจำนวนต่ำกว่าสี่ลิบสำหรับ

4.2.4 ส่วนที่ 4 การแสดงใบอนุญาต การเปลี่ยนแปลงสถานที่ และการโอนใบอนุญาต

(มาตรา 178 ถึง มาตรา 180) อธิบายถึง การแสดงใบอนุญาต การเปลี่ยนแปลงสถานที่ และการโอนใบอนุญาต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การแสดงใบอนุญาต มีข้อกำหนดว่า

(1) ใบอนุญาตผลิตหรือขายสุรา ยาสูบ และไฟ ให้ใช้ได้เฉพาะในสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตและต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย

(2) ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขอใบแทนใบอนุญาตจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ

(3) ใบแทนใบอนุญาต ให้ถือเป็นใบอนุญาต

2) การเปลี่ยนแปลงสถานที่และการโอนใบอนุญาต มีข้อกำหนดว่า

(1) การเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตผลิตหรือขายสุรา ยาสูบ และไฟ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

(2) การโอนใบอนุญาตจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

4.2.5 ส่วนที่ 5 การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 181 ถึง มาตรา 182)

อธิบายถึง การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การพักใช้ใบอนุญาต

มีข้อกำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดในใบอนุญาต ให้ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกเดือน

2) การเพิกถอนใบอนุญาต

มีข้อกำหนดว่า ให้ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต มีลักษณะดังนี้

(1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(2) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดในใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

โดยผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะขออนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง

4.3 การอนุญาตขายสุราตามกฎหมายกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560

การอนุญาตขายสุรา ตามกฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 155 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการอนุญาตขายสุรา ได้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น. 70-73)

4.3.1 คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์ขายสุรา โดยผู้ที่ประสงค์จะขอใบอนุญาตขายสุรา ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 2) เป็นบุคคลธรรมดาที่มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

4.3.2 ลักษณะของสถานประกอบการขายสุรา โดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุรา จะต้องไม่ใช่สถานประกอบการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นสถานประกอบการขายสุรา

- 1) กรณีขอใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1
 - (ก) สถานประกอบการขายสุราของผู้ที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและอยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
 - (ข) สถานที่ต้องห้ามขายสุราตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือกฎหมายอื่น
- 2) กรณีขอใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2
 - (ก) ที่ตั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งบริเวณที่ต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว
 - (ข) ที่ตั้งวัด มัสยิด วัดบาทหลวง หรือสถานที่ประกอบศาสนกิจในนิกายหรือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง รวมทั้งบริเวณที่ต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว

(ค) ที่ตั้งสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งบริเวณที่ต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว

(ง) สถานที่ที่เคยเป็นสถานประกอบการขายสุราของผู้ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่ได้พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(จ) สถานประกอบการขายสุราของผู้ที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตและอยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(ฉ) สถานที่ที่ต้องห้ามขายสุราตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือกฎหมายอื่น

4.3.3 การยื่นคำขอใบอนุญาตขายสุรา การพิจารณาออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผู้ที่ประสงค์จะขายสุราให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแห่งท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่หรือสถานที่อื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

2) เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตได้รับคำขออนุญาตแล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอ เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

(ก) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบแล้วเห็นว่า รายละเอียดในคำขอ เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมคำขอจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตกำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอ หรือไม่จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอละทิ้งคำขอ และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบแล้วเห็นว่า รายละเอียดในคำขอ เอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตพิจารณาเพื่อออกใบอนุญาตต่อไป

3) เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตมีคำสั่งอนุญาต ให้แจ้งการอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตมารับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดระยะเวลา ให้ถือว่าสละสิทธิการเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต

4) ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ หากผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขายสุราต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการขายสุราเดิม ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงาน

สรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา โดยไม่ต้องยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติม

5) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องควบคุมดูแลให้ลูกจ้างหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการตามใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวกับสุรา และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องไม่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวกับสุรา และกระทำการที่ขัดต่อเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ณ สถานประกอบการขายสุราที่ได้รับใบอนุญาต

4.3.4 ข้อกำหนดของใบอนุญาตขายสุรา มีดังนี้

- 1) ต้องขายสุราตามประเภทของใบอนุญาตที่ได้รับ
- 2) ไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงฉลากปิดภาชนะบรรจุสุราหรือราคาขายปลีกที่ได้แสดงไว้ที่ภาชนะบรรจุสุรา
- 3) ไม่ขายสุราที่มีเครื่องหมาย “ห้ามจำหน่าย” บนแสดมปีสุรา
- 4) ต้องปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่กำหนดเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายบนภาชนะบรรจุสุราการจัดทำเอกสารกำกับการขายสุรา การจัดทำบัญชีแสดงการขายสุรา และการแจ้งราคาขายปลีกสุรา

4.4 การอนุญาตขายยาสูบตามกฎหมายกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560

การอนุญาตขายยาสูบ ตามกฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 167 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการอนุญาตขายยาสูบ ได้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น.87-91)

4.4.1 คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์ขายยาสูบ โดยผู้ที่ประสงค์จะขอใบอนุญาตขายยาสูบต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นรัฐวิสาหกิจไทย
- 2) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 3) เป็นบุคคลธรรมดาที่มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

4.4.2 ลักษณะของสถานประกอบการขายยาสูบ โดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบจะต้องไม่ใช่สถานประกอบการที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นสถานประกอบการขายยาสูบ

- 1) กรณีใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 1
 - (ก) สถานที่หรือบริเวณห้ามขายยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ข) สถานที่ที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายยาสูบเคยใช้ในการขายยาสูบ
เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) สถานที่ที่ผู้ที่อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตขายยาสูบใช้ในการขายยาสูบ

2) กรณีใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 2

(1) กรณียาสูบชนิดบุหรี่ซิการ์เรต

(ก) สถานที่หรือบริเวณห้ามขายยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ข) ที่ตั้งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วย
การศึกษาแห่งชาติรวมทั้งบริเวณต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว

(ค) ที่ตั้งวัด มัสยิด วัดบาทหลวง หรือสถานที่ประกอบศาสนกิจใน
นิกายหรือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องและติดกับสถานที่ดังกล่าว

(ง) สถานที่ที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายยาสูบเคยใช้ในการขายยาสูบ
เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(จ) สถานที่ที่ผู้ที่อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตขายยาสูบใช้ใน
การขายยาสูบ

(2) กรณียาสูบนอกจากยาสูบชนิดบุหรี่ซิการ์เรต

(ก) สถานที่หรือบริเวณห้ามขายยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุม
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ข) สถานที่ที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายยาสูบเคยใช้ในการขายยาสูบ
เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) สถานที่ที่ผู้ที่อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตขายยาสูบใช้ใน
การขายยาสูบ

(3) กรณีใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 3

(ก) สถานที่หรือบริเวณห้ามขายยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ข) สถานที่ที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายยาสูบเคยใช้ในการขายยาสูบ
เว้นแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(ค) สถานที่ที่ผู้ที่อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตขายยาสูบใช้ในการขาย
ยาสูบ

4.4.3 การยื่นคำขอใบอนุญาตขายยาสูบ การพิจารณาออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผู้ใดประสงค์จะขายยาสูบ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแห่งท้องที่ที่สถานที่ที่จะขายยาสูบตั้งอยู่

2) เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตได้รับคำขอใบอนุญาตแล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอ เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

(ก) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบแล้วเห็นว่า รายละเอียดในคำขอ เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมคำขอจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตกำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอ หรือไม่จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอละทิ้งคำขอ และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบแล้วเห็นว่า รายละเอียดในคำขอ เอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตพิจารณาเพื่อออกใบอนุญาตขายยาสูบต่อไป

3) เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตมีคำสั่งออกใบอนุญาตขายยาสูบ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวแก่ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด และให้มารับใบอนุญาตขายยาสูบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าสละสิทธิการเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบ

4) ก่อนใบอนุญาตขายยาสูบสิ้นอายุ หากผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบผู้ใดประสงค์จะขายยาสูบต่อเนื่องจากที่ได้รับอนุญาต ให้ยื่นคำขอใบอนุญาตขายยาสูบตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กำหนด ล่วงหน้าเก้าสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

5) ผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบต้องควบคุมดูแลให้ลูกจ้างหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการใด ๆ ตามใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับยาสูบและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องไม่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับยาสูบ และกระทำการที่ขัดต่อเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ณ สถานที่ขายยาสูบที่ได้รับใบอนุญาต

4.4.4 ข้อกำหนดของใบอนุญาตขายยาสูบ มีดังนี้

- 1) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตขายยาสูบไว้อย่างเปิดเผยและเห็นได้ง่ายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้ขายยาสูบ
- 2) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องไม่แบ่งขายยาสูบ
- 3) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงฉลากปิดภาชนะบรรจุยาสูบหรือราคาขายปลีกแนะนำที่ผู้ได้รับใบอนุญาตผลิตยาสูบ หรือผู้นำยาสูบที่ผลิตในต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร ได้แสดงไว้ที่ภาชนะบรรจุยาสูบ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี
- 4) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การควบคุมการขายยาสูบตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ
- 5) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องไม่ขายยาสูบที่มีการระบุหรือแสดงว่า “ห้ามจำหน่าย” บนแพคเกจยาสูบ
- 6) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องขายยาสูบตามประเภทที่ระบุในคำขออนุญาต
- 7) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับยาสูบ หรือบัญชีแสดงการขายยาสูบ หรือ การแจ้งราคาขายปลีกยาสูบ
- 8) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกแนะนำที่ปรากฏบนสินค้าในกรณีที่มีการแสดงราคาขายปลีกแนะนำบนสินค้า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี
- 9) ผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 1 และประเภทที่ 3 ต้องจัดทำบัญชีรับจ่ายยาสูบที่ขายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

4.5 การอนุญาตขายไฟ้ตามกฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ้ พ.ศ. 2560

การอนุญาตขายไฟ้ ตามกฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ้ พ.ศ. 2560 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 176 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการอนุญาตขายไฟ้ ได้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น.99-102)

4.5.1 คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์ขายไฟ้ โดยผู้ที่ประสงค์จะขอใบอนุญาตขายไฟ้ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นรัฐวิสาหกิจไทย
- 2) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 3) เป็นบุคคลธรรมดาที่มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

4.5.2 การยื่นคำขอใบอนุญาตขายไฟ การพิจารณาออกใบอนุญาต และการอายุใบอนุญาต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผู้ใดประสงค์จะขายไฟ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแห่งท้องที่ที่สถานที่ที่จะขายไฟตั้งอยู่

2) เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตได้รับคำขอใบอนุญาตแล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอ เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

(ก) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบแล้วเห็นว่า รายละเอียดในคำขอ เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมคำขอ จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตกำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอ หรือไม่จัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอละทิ้งคำขอ และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบแล้วเห็นว่า รายละเอียดในคำขอ เอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตพิจารณาเพื่อออกใบอนุญาตขายไฟต่อไป

(3) เมื่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตมีคำสั่งออกใบอนุญาตขายไฟ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวแก่ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด และให้มารับใบอนุญาตขายไฟภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าสละสิทธิการเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายไฟ

4) ก่อนใบอนุญาตขายไฟสิ้นอายุ หากผู้ได้รับใบอนุญาตขายไฟผู้ใดประสงค์จะขายไฟต่อเนื่องจากที่ได้รับอนุญาต ให้ยื่นคำขอใบอนุญาตขายไฟตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กำหนด ล่วงหน้าเก้าสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

5) ผู้ได้รับใบอนุญาตขายไฟต้องควบคุมดูแลให้ถูกจ้างหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการใด ๆ ตามใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับไฟและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องไม่ยินยอมให้บุคคลใดกระทำการอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับไฟ และกระทำการที่ขัดต่อเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ณ สถานที่ขายไฟที่ได้รับใบอนุญาต

4.5.3 ข้อกำหนดของใบอนุญาตขายไฟ มีดังนี้

- 1) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตขายไฟไว้อย่างเปิดเผยและเห็นได้ง่ายในสถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้ขายไฟ
- 2) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องขายไฟตามประเภทและสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต
- 3) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องไม่ขายไฟที่มีการระบุหรือแสดงว่า “ห้ามจำหน่าย” บนเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี
- 4) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกแนะนำที่ปรากฏบนสินค้าในกรณีที่มีการแสดงราคาขายปลีกแนะนำบนสินค้า เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี
- 5) ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับไฟ หรือบัญชีแสดงการขายไฟ หรือการแจ้งราคาขายปลีกไฟ
- 6) กรณีเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายไฟประเภทที่ 1 ต้องจัดทำบัญชีประจำวันรับจ่ายไฟ และบัญชีงบเดือนการขายไฟตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

4.6 การออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม

ตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม ประกาศ ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสงค์จะขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม ตามอนุวัติตามความในข้อ 9 ของกฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560 ข้อ 8 ของกฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560 และข้อ 7 ของกฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ พ.ศ. 2560 อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตรายเดิมไว้ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของประกาศกรมสรรพสามิตฉบับดังกล่าวได้ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, น.21-23)

1. ตามประกาศ มีการให้คำนิยาม ดังนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตขายสุรา ใบอนุญาตขายยาสูบ หรือใบอนุญาตขายไฟ

“คำขอใบอนุญาต” หมายความว่า คำขอตามแบบคำขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม

ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 (ภส.08-06)และให้หมายความถึงข้อมูลที่กรมสรรพสามิตได้จัดให้มีขึ้นเพื่อเพื่อใช้แทนแบบ ภส.08-06 ได้ โดยไม่ว่าอยู่ในรูปแบบใด

“ผู้ขอใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม

“ตัวแทนรับชำระเงิน” หมายความว่า ผู้ให้บริการรับชำระเงินที่ได้ทำความตกลงการให้ความร่วมมือในการรับชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ กับกรมสรรพสามิต

“จุดบริการรับชำระเงิน” หมายความว่า สถานที่ให้บริการของตัวแทนรับชำระเงิน

2. ผู้ขอใบอนุญาตสามารถยื่นคำขอใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่สถานประกอบการตั้งอยู่ โดยผ่านช่องทางต่างๆตามที่กรมสรรพสามิตกำหนดไว้ในคำขอใบอนุญาต โดยกรณีใบอนุญาตขายสุราให้ยื่นคำขอใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ สำหรับใบอนุญาตขายยาสูบและไฟให้ยื่นคำขอใบอนุญาตล่วงหน้าเก้าสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ

3. กรณีที่ผู้ขอใบอนุญาตยื่นคำขอใบอนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและพิจารณาออกใบอนุญาตในเวลาที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

4. กรณีที่ผู้ขอใบอนุญาตยื่นคำขอใบอนุญาต ณ จุดบริการของตัวแทนรับชำระเงิน ให้ตัวแทนรับชำระเงินพิมพ์ใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอใบอนุญาตในเวลาที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต โดยผู้ขอใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมบริการตามที่ตัวแทนรับชำระเงินกำหนด

5. กรณีตัวแทนรับชำระเงินไม่สามารถพิมพ์ใบอนุญาตได้ในเวลาที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้ผู้ขอใบอนุญาตนำหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ตัวแทนรับชำระเงินออกให้ ณ จุดบริการรับชำระเงิน ไปติดต่อขอรับใบอนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่สถานประกอบการตั้งอยู่ หรือตัวแทนรับชำระเงินรายอื่นที่สามารถพิมพ์ใบอนุญาตได้

6. อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราต้องบวกด้วยภาษีเก็บเพิ่มเพื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 ของค่าธรรมเนียม

7. กรณีผู้ขอใบอนุญาตได้ดำเนินการยื่นคำขอใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตหมดอายุ ให้ใบอนุญาตมีผลต่อเนื่องจากใบอนุญาตฉบับเดิม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณปภัช จินตภาณุชนสิริ และณกมล จันทร์สม (2563, บทคัดย่อ) ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับกัญชาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษาในกลุ่มคณะที่แตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กัญชาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ กลุ่มคณะ และระดับชั้นปี ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาด้านการแพทย์และด้านประโยชน์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัยประชากรศาสตร์ ด้านเพศ กลุ่มคณะ และเกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชา ด้านสันตนาการแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปริญวิศว์ ชูเชิด และ เรวดี ศักดิ์คุลยธรรม (2560, บทคัดย่อ) การรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี และกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับความเข้าใจต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในเรื่องการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจในเรื่องการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 การรับรู้มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจต่อการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ < 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .496 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

พรรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ (2560, บทคัดย่อ) ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีความรู้สูงสุดคือ ประเภทของภาษี ด้านที่มีความรู้ความเข้าใจต่ำที่สุดคือ ด้านการอุทธรณ์ การประเมินภาษี ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามกับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้/เดือน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนสถานภาพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถิต จำเริญ (2559, บทคัดย่อ) การศึกษาความรู้ความเข้าใจของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อกฎหมายแผนกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน กรณีศึกษาตำบลหนองงูเห่า อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อกฎหมายแผนกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อกฎหมายแผนกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมายกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะส่วนตัวกับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อกฎหมายแผนกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศระดับการศึกษา ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สุรพงศ์ วัฒนา (2559, บทคัดย่อ) ความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราดมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ความรู้ของประชาชนอยู่ในระดับน้อย รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความรู้ต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด แตกต่างกัน

พลัญญ์ แก้วสุภาสวัสดิ์ (2559, บทคัดย่อ) การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาถึงการรับรู้และการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการรับรู้กฎหมายในภาพรวมอยู่ในสัดส่วนเกินครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างและมีการปฏิบัติตามกฎหมายในภาพรวมอยู่ในสัดส่วนที่สูง ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการรับรู้กฎหมายในสัดส่วนที่น้อยและมีการปฏิบัติตามกฎหมายในภาพรวมอยู่ในสัดส่วนที่น้อยเช่นกัน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายมีการรับรู้กฎหมายจำนวนมาก แต่มีการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำผิดในสัดส่วนที่น้อย ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้และการปฏิบัติตามกฎหมายของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้แก่ เพศ รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน โดยแตกต่างกันในด้านสถานที่จำหน่ายและสถานที่ดื่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วรรณวิภา ศรีวงษ์ (2559, บทคัดย่อ) ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ของกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระหว่างตัวแปร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ แตกต่างกันจะมีความรู้ต่อบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อค้นหา 1) ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ 2) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่นำมาทำวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในเขตพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง โดยมีพื้นที่ในความรับผิดชอบ จำนวน 3 อำเภอ ในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสุวรรณคูหา มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,459 ราย (อ้างอิงข้อมูลจากระบบใบอนุญาตของกรมสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ 2564) รายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตต่อเนื่องในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

พื้นที่ตั้งสถานประกอบการ	จำนวนผู้ประกอบการ(ราย)
อำเภอนากลาง	725
อำเภอนาวัง	275
อำเภอสุวรรณคูหา	459
รวม	1,459

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทำวิจัยในครั้งนี้ กำหนดหากกลุ่มตัวอย่างโดยนำจำนวนของผู้ประกอบการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำนวนทั้งสิ้น 1,459 ราย มาคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยให้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้คือ 0.05

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1+N(e)^2} \\ n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{ขนาดของประชากร} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง} \end{aligned}$$

แทนค่าประชากร 1,459 ในสูตร คือ

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,459}{1+1,459(0.05)^2} \\ &= 313.92 \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น ได้กลุ่มตัวอย่าง} = 314$$

จากนั้นนำกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณมาทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา โดยสามารถแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนผู้ประกอบการในแต่ละตำบลของ 3 อำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ตามสูตรการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา คือ

$$\text{สุ่มตัวอย่างแบบโควตา} = \frac{\text{จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{ขนาดทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตัวอย่างการนำข้อมูลจากตารางที่ 1 ลำดับที่ 1 ตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง มาสุ่มตัวอย่างแบบโควตาจะได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ตัวอย่างของตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง} &= \frac{131 \times 314}{1,459} \\ &= 28.19 \end{aligned}$$

เมื่อทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตาครบทุกตำบล ในพื้นที่ 3 อำเภอแล้ว จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 3.2 สัดส่วนโควตาของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล ใน 3 อำเภอที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ตำบล	อำเภอ	จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)	สัดส่วนโควตาของ กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
กุดดินจี่	นากลาง	131	28
ฝั่งแดง	นากลาง	77	17
เก่ากลอย	นากลาง	52	11
โนนเมือง	นากลาง	61	13
นากลาง	นากลาง	177	38
อุทัยสวรรค์	นากลาง	107	23
ด่านช้าง	นากลาง	39	8
ดงสวรรค์	นากลาง	7	2
กุดแห่	นากลาง	74	16
นาเหล่า	นาวัง	90	20
วังทอง	นาวัง	73	16
นาแก	นาวัง	48	10
วังปลาป้อม	นาวัง	39	8
เทพศิรี	นาวัง	25	5
นาสี	สุวรรณคูหา	41	9

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตำบล	อำเภอ	จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)	สัดส่วนโควตาของ กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
บ้านโลก	สุวรรณคูหา	95	20
นาดี	สุวรรณคูหา	78	17
นาด่าน	สุวรรณคูหา	57	12
ดงมะไฟ	สุวรรณคูหา	56	12
สุวรรณคูหา	สุวรรณคูหา	65	14
บุญทัน	สุวรรณคูหา	32	7
กุดผึ้ง	สุวรรณคูหา	35	8
รวม		1,459	314

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

2.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบโควตาที่ผู้วิจัยได้คำนวณไว้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของสถานประกอบการ และระยะเวลาในการประกอบการ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ

2.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรามาสูบ และไฟ มีทั้งสิ้น 7 ช่องทาง ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่สรรพสามิตที่ประจำ ณ สำนักงานฯ 2) เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต 3) จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ 4) เว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> 5) สื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line) 6) บุคคลใกล้ชิด และ 7) ช่องทางอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ

2.1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับปัญหาการขายสุรามาสูบ และไฟ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาโดยแยกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตขายสุรามาสูบ และไฟ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการต่ออายุ

ใบอนุญาตฯและการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ และ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

2.2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ

เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการ ในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ซึ่งแยกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1) ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ 2) ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ 3) ความรู้ความเข้าใจในการกระทำความผิด และ 4) ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มีจำนวนด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาคำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ข้อกฎหมายและรายละเอียดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของกรมสรรพสามิต เพื่อนำเนื้อหาที่ศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบทดสอบ

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ โดยแยกออกเป็น

3.2.1 แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ

การขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการ

ขายสุรา ยาสูบ และไฟ

3.2.2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แยกออกเป็น 4 ด้าน จำนวนด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

ด้านที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ด้านที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ด้านที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการกระทำความผิด

ด้านที่ 4 ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

3.3 นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่สร้างขึ้นส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหา

3.4 ปรับปรุงหรือแก้ไขแบบสอบถามและแบบทดสอบตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้มีความสมบูรณ์ทั้งในส่วนของเนื้อหาและความถูกต้องของการใช้ภาษา

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและแบบทดสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดเก็บภาษี จำนวน 1 ท่าน คือ สรรพสามิตพื้นที่สาขานากลาง และคณะอาจารย์จากแขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 3 ท่าน

3.6 ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามและแบบทดสอบตามคำแนะนำของสรรพสามิตพื้นที่สาขานากลาง และคณะอาจารย์จากแขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่

4.1.1 ขอความร่วมมือผู้ประกอบการที่เดินทางมาติดต่อราชการ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบการวิจัย

4.1.2 ผู้ศึกษาลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเดินทางไปพร้อมกับสายตรวจสรรพสามิต ในการตรวจให้คำแนะนำร้านค้า

4.2 ผู้ศึกษาติดตาม แบบสอบถามและแบบทดสอบให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ และตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถามและแบบทดสอบ

4.3 จัดเก็บแบบสอบถามและแบบทดสอบแยกตามพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมลงลำดับและรหัสของแบบสอบถามและแบบทดสอบ เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

4.4 ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบทดสอบ เดือนพฤศจิกายน 2564 ถึง เดือนมกราคม 2565 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 เดือน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ และข้อมูลช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการขยายสุรา ยาสูบ และไฟ จากแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขยายสุรา ยาสูบ และไฟ จำนวน 4 ด้าน จากแบบทดสอบ โดยใช้การวัดความรู้ความเข้าใจแบบเลือกตอบ (Multiple choices) มีตัวเลือก 3 ตัวเลือก ซึ่งมีข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดให้ 0 คะแนน

5.3 นำคะแนนความรู้ความเข้าใจมาจัดระดับความรู้ความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้วิธีการแบ่งแบบอัตรภาคชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{จำนวนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}}$$

ความกว้างของอัตรภาคชั้น

$$\frac{20 - 5}{3} = 5$$

คะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
16 – 20	= มีความรู้ความเข้าใจมาก
11 – 15	= มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
5 – 10	= มีความรู้ความเข้าใจน้อย

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขยายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ(Percentage)

5.6 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ

6. ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนกันยายน 2564 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2565 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 เดือน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหา และความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

โดยผู้ศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ และข้อมูลช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการขายสุรา ยาสูบ และไฟ จากแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ จำนวน 4 ด้าน จากแบบทดสอบ โดยใช้การวัดความรู้ความเข้าใจแบบเลือกตอบ (Multiple choices)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

**ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ และข้อมูลช่องทางการรับรู้
ข้อมูลข่าวสารการขายสุรา ยาสูบ และไฟโตโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)
และค่าร้อยละ (Percentage)**

ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	109	34.70
หญิง	201	64.00
เพศทางเลือก	4	1.30
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 และเพศทางเลือก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30

ตารางที่ 4.2 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านอายุ

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
21 – 30 ปี	32	10.20
31 – 40 ปี	78	24.80
41 – 50 ปี	82	26.10
51 – 60 ปี	79	25.20
61 – 70 ปี	38	12.10
71 ปีขึ้นไป	5	1.60
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 รองลงมาได้แก่ อายุ 51 - 60 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็น

ร้อยละ 25.20 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 อายุ 61 - 70 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 และอายุ 71 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60

ตารางที่ 4.3 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา (ป.6)	51	16.20
ประถมศึกษา (ป.6)	60	19.10
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	55	17.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	73	23.20
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	15	4.80
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	14	4.50
อนุปริญญา	5	1.60
ปริญญาตรีขึ้นไป	41	13.10
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 รองลงมาได้แก่ ระดับประถมศึกษา (ป.6) จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา (ป.6) จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และระดับอนุปริญญา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60

ตารางที่ 4.4 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านประเภทสถานประกอบการ

ประเภทสถานประกอบการ	ความถี่	ร้อยละ
ร้านสะดวกซื้อ	15	4.80
ร้านขายของชำ	278	88.50
ร้านอาหาร	19	6.10
รีสอร์ท	2	0.60
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการประเภทร้านขายของชำ จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 88.50 รองลงมาได้แก่สถานประกอบการประเภทร้านอาหาร จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10 สถานประกอบการประเภทร้านสะดวกซื้อ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 และสถานประกอบการประเภทรีสอร์ท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60

ตารางที่ 4.5 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านระยะเวลาการประกอบการ

ระยะเวลาการประกอบการ	ความถี่	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	24	7.60
1 - 3 ปี	56	17.80
4 - 6 ปี	62	19.70
7 - 9 ปี	50	15.90
10 ปีขึ้นไป	122	38.90
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการประกอบการ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 รองลงมาได้แก่ ระยะเวลาการประกอบการ 4 - 6 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 ระยะเวลาการประกอบการ 1 - 3 ปี

จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 ระยะเวลาการประกอบการ 7 - 9 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 และระยะเวลาการประกอบการน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60

ตารางที่ 4.6 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ (แยกเป็นรายช่องทาง)

ช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสาร	ความถี่	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน)		
รับข้อมูล	255	81.20
ไม่ได้รับข้อมูล	59	18.80
รวม	314	100.00
2. เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต		
รับข้อมูล	199	63.40
ไม่ได้รับข้อมูล	115	36.60
รวม	314	100.00
3. จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ		
รับข้อมูล	109	34.70
ไม่ได้รับข้อมูล	205	65.30
รวม	314	100.00
4. เว็บไซต์ http://www.excise.go.th		
รับข้อมูล	17	5.40
ไม่ได้รับข้อมูล	297	94.60
รวม	314	100.00
5. สื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line)		
รับข้อมูล	58	18.50
ไม่ได้รับข้อมูล	256	81.50
รวม	314	100.00

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสาร	ความถี่	ร้อยละ
6. วิทยุ/โทรทัศน์		
รับข้อมูล	45	14.30
ไม่ได้รับข้อมูล	269	85.70
รวม	314	100.00
7. บุคคลใกล้ชิด		
รับข้อมูล	58	18.50
ไม่ได้รับข้อมูล	256	81.50
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) จำนวน 255 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 59 คน รับทราบข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านทางเจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต จำนวน 199 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 115 คน รับทราบข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านทางจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ จำนวน 109 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 205 คน รับทราบข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> จำนวน 17 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 297 คน รับทราบข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line) จำนวน 58 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 256 คน รับทราบข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านทางวิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 45 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 269 คน รับทราบข้อมูลข่าวสารฯ ผ่านทางบุคคลใกล้ชิด จำนวน 58 คน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารฯ จำนวน 256 คน

ตารางที่ 4.7 ค่าความถี่และร้อยละของข้อมูลช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขาย
สุรา ยาสูบ และไฟ (ในภาพรวม)

ช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสาร	ความถี่	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน)	255	34.40
2. เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต	199	26.90
3. จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ	109	14.70
4. เว็บไซต์ http://www.excise.go.th	17	2.30
5. สื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line)	58	7.80
6. วิทยุ/โทรทัศน์	45	6.10
7. บุคคลใกล้ชิด	58	7.80
รวม	741	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40 รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 สื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line) จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 บุคคลใกล้ชิด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 วิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10 และเว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
โดยใช้การวัดความรู้ความเข้าใจแบบเลือกตอบ (Multiple choices)

ตารางที่ 4.8 ความถี่และร้อยละความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
 แยกเป็นรายชื่อ

ข้อความถาม	ความถี่ ร้อยละการเลือกตอบ			ผลการเลือก	
	ข้อ ก	ข้อ ข	ข้อ ค	ตอบถูก	ตอบผิด
1. ผู้ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ต้องมีอายุเท่าใด	102 (32.50)	154 (49.00)	58 (18.50)	154 (49.00)	160 (51.00)
2. ใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ มีอายุกี่ปี	301 (95.90)	4 (1.30)	9 (2.90)	301 (95.90)	13 (4.10)
3. เมื่อได้รับใบอนุญาตฯ แล้ว ให้เก็บใบอนุญาตไว้ที่ใด	307 (97.80)	6 (1.90)	1 (0.30)	307 (97.80)	7 (2.20)
4. ข้อใดถูกต้อง	6 (1.90)	307 (97.80)	1 (0.30)	307 (97.80)	7 (2.20)
5. ข้อใดคือค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประเภทที่ 2 (ขายปลีก) ตามลำดับ	40 (12.70)	217 (69.10)	57 (18.20)	217 (69.10)	97 (30.90)
6. ท่านสามารถต่ออายุใบอนุญาตได้ล่วงหน้ากี่วัน	146 (46.50)	32 (10.20)	136 (43.30)	136 (43.30)	178 (56.70)
7. ท่านสามารถต่ออายุใบอนุญาตได้ที่ใด	158 (50.40)	2 (0.60)	154 (49.00)	154 (49.00)	160 (51.00)
8. ท่านสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้ทางใดบ้าง	13 (4.10)	22 (7.00)	279 (88.90)	279 (88.90)	35 (11.10)
9. หากใบอนุญาตฯสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญต้องขอใบแทนใบอนุญาตฯภายในกี่วัน	145 (46.20)	148 (47.10)	21 (6.70)	148 (47.10)	166 (52.90)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความถี่ ร้อยละการเลือกตอบ			ผลการเลือก	
	ข้อ ก	ข้อ ข	ข้อ ค	ตอบถูก	ตอบผิด
10. ข้อใดคือค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบและไฟ ประเภทที่ 2 (ขายปลีก) ตามลำดับ	162 (51.60)	89 (28.30)	63 (20.10)	162 (51.60)	152 (48.40)
11. ใบอนุญาตขายสุรา สามารถขาย สินค้าใดได้บ้าง	17 (5.40)	150 (47.80)	147 (46.80)	150 (47.80)	164 (52.20)
12. หากขายสุราในหรือติดกับ สถานที่ใดต้องถูกเพิกถอน ใบอนุญาตฯ	39 (12.40)	259 (82.50)	16 (5.10)	259 (82.50)	55 (17.50)
13. ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง	13 (4.10)	22 (7.00)	279 (88.90)	279 (88.90)	35 (11.10)
14. สินค้าใดต่อไปนี้หากขายจะมี ความผิด	153 (48.70)	48 (15.30)	113 (36.00)	153 (48.70)	161 (51.30)
15. หากเป็นผู้เคยถูกเพิกถอน ใบอนุญาตขายสุรา ต้องรอให้พ้น ระยะเวลาเท่าใดจึงขอใบอนุญาตฯได้	222 (70.70)	40 (12.70)	52 (16.60)	222 (70.70)	92 (29.30)
16. ห้ามขายสุราและยาสูบให้กับใคร	239 (76.10)	74 (23.60)	1 (0.30)	74 (23.60)	240 (76.40)
17. ข้อใดคือช่วงเวลาการขายสุรา	221 (70.40)	56 (17.80)	37 (11.80)	221 (70.40)	93 (29.60)
18. ห้ามขายสุราและยาสูบในสถานที่ ใดดังต่อไปนี้	33 (10.50)	1 (0.30)	280 (89.20)	280 (89.20)	34 (10.80)
19. ห้ามขายสุราในวันใด	11 (3.50)	7 (2.20)	296 (94.30)	296 (94.30)	18 (5.70)
20. ห้ามทำสิ่งใดต่อไปนี้	7 (2.20)	19 (6.10)	288 (91.70)	288 (91.70)	26 (8.30)

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ตามลำดับ ดังนี้

อันดับที่ 1 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรักษาใบอนุญาตหลังจากได้รับอนุญาตให้ขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 3) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้องจำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 97.80 และผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ซึ่งต้องขาย ณ สถานที่ที่ปรากฏในใบอนุญาต (ข้อ 4) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 97.80

อันดับที่ 3 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอายุของใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 2) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 95.90

อันดับที่ 4 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการห้ามขายสุราในวันสำคัญทางศาสนา (ข้อ 19) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 94.30

อันดับที่ 5 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการห้ามโฆษณาขายสุราและยาสูบ และการห้ามลด แลก แจก แถม สุราและยาสูบ (ข้อ 20) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 91.70

อันดับที่ 6 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการห้ามขายสุราและยาสูบในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ และสวนสาธารณะ (ข้อ 18) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20

อันดับที่ 7 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการห้ามเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา และการแบ่งขายยาสูบ (ข้อ 13) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 และผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 8) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90

อันดับที่ 9 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ในการขายสุรา ซึ่งสถานประกอบการที่ขายสุราต้องไม่อยู่ใน ต่อเนื่อง หรือติดกับสถานบริการน้ำมัน (ข้อ 12) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50

อันดับที่ 10 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระยะเวลาการเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 15) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 70.70

อันดับที่ 11 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่วงเวลาการขายสุรา (ข้อ 17) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40

อันดับที่ 12 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรกายาสูบ และไฟ (ข้อ 5) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 69.10

อันดับที่ 13 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรกายาสูบ และไฟ (ข้อ 10) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60

อันดับที่ 14 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอายุของผู้ขออนุญาตขายสุรกายาสูบ และไฟ (ข้อ 1) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรกายาสูบ และไฟ (ข้อ 7) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00

อันดับที่ 16 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าที่ขายแล้วจะมีความผิด (ข้อ 14) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70

อันดับที่ 17 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าที่ขายได้เมื่อได้รับใบอนุญาตขายสุรกายาสูบ (ข้อ 11) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80

อันดับที่ 18 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระยะเวลาในการขอใบอนุญาตขายสุรกายาสูบ และไฟ (ข้อ 9) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10

อันดับที่ 19 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการต่ออายุใบอนุญาตล่วงหน้า (ข้อ 6) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30

อันดับที่ 20 ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อห้ามในการขายสุรกายาสูบ ให้กับบุคคลอายุเท่าใด (ข้อ 16) โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60

ตารางที่ 4.9 ค่าความถี่และร้อยละของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในภาพรวม

คะแนน	ความถี่(คน)	ร้อยละ	ลำดับ
5	1	0.30	16
6	2	0.60	14
7	2	0.60	14
8	4	1.30	13
9	8	2.50	11
10	11	3.50	10
11	33	10.50	4
12	37	11.80	3
13	48	15.30	1
14	32	10.20	6
15	42	13.40	2
16	27	8.60	7
17	33	10.50	4
18	14	4.50	8
19	14	4.50	8
20	6	1.90	12
รวม	314	100.00	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าความถี่และร้อยละมากที่สุด อันดับที่ 1 คือ 13 คะแนน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 อันดับที่ 2 คือ 15 คะแนน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 อันดับที่ 3 คือ 12 คะแนน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80 อันดับที่ 4 คือ 17 และ 11 คะแนน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 อันดับที่ 6 คือ 14 คะแนน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 อันดับที่ 7 คือ 16 คะแนน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 อันดับที่ 8 คือ 18 และ 19 คะแนน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 อันดับที่ 10 คือ 10 คะแนน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 อันดับที่ 11 คือ 9 คะแนน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 อันดับที่ 12 คือ 20 คะแนน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 อันดับที่ 13 คือ 8 คะแนน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 อันดับที่ 14

คือ 6 และ 7 คะแนน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 อันดับที่ 16 คือ 5 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

ตารางที่ 4.10 ค่าความถี่และร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ในภาพรวม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	คะแนน	ความถี่	ร้อยละ
ความรู้ความเข้าใจระดับมาก	16 – 20	94	30.00
ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง	11 – 15	192	61.10
ความรู้ความเข้าใจระดับน้อย	5 – 10	28	8.90
รวม		314	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนน 11 - 15 คะแนน จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 รองลงมาได้แก่ ผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ระดับมาก ช่วงคะแนน 16 - 20 คะแนน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ระดับน้อย ช่วงคะแนน 5 - 10 คะแนน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90

ตารางที่ 4.11 ค่าความถี่และร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
(แยกเป็นรายด้าน)

ความรู้ความเข้าใจ	ตอบถูก	ตอบผิด	ลำดับ
1. ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5)	1286 (81.90)	284 (18.10)	1
2. ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9 ข้อ 10)	879 (56.00)	691 (44.00)	4

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ	ตอบถูก	ตอบผิด	ลำดับ
3. ความรู้ความเข้าใจในความผิดเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ (ข้อ 11 ข้อ 12 ข้อ 13 ข้อ 14 ข้อ 15)	1063 (67.70)	507 (32.30)	3
4. ความรู้ความเข้าใจตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ ยาสูบ พ.ศ. 2560 (ข้อ 16 ข้อ 17 ข้อ 18 ข้อ 19 ข้อ 20)	1159 (73.80)	411 (26.20)	2

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่
หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาต
ขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 81.90 รองลงมา
ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพ.ร.บ.ควบคุม
ผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 73.80 ความรู้
ความเข้าใจในความผิดเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่
ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 67.70 และความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 56.00

**ตอนที่ 3 ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจ
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล**

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ประกอบที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามเพศ

เพศ	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	49.849	2	24.924	3.092	.047*
ภายในกลุ่ม	2506.766	311	8.060		
รวม	2556.615	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามเพศ พบว่า จากการทดสอบ โดยใช้สถิติ F-test เปรียบเทียบความแตกต่างของเพศที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ พบว่า ได้ค่า (f) เท่ากับ 3.092 และค่า (sig.) เท่ากับ .047 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้ประกอบที่มีอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แยกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามอายุ

อายุ	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	209.602	5	41.920	5.501	<.001**
ภายในกลุ่ม	2347.013	308	7.620		
รวม	2556.615	313			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.001

จากตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามอายุ พบว่า จากการทดสอบ โดยใช้สถิติ F-test เปรียบเทียบความแตกต่างของอายุที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่าได้ค่า (F) เท่ากับ 5.501 และค่า (sig.) เท่ากับ <.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานว่า ผู้ประกอบที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แยกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้ประกอบที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขาย
สุรา ยาสูบ และไฟ้ แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจ
ในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิต
พื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	177.126	7	25.304	3.254	.002*
ภายในกลุ่ม	2379.489	306	7.776		
รวม	2556.615	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
ความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิต
พื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า จากการทดสอบโดยใช้สถิติ
F-test เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา
ยาสูบ และไฟ้ พบว่า ได้ค่า (F) เท่ากับ 3.254 และค่า (sig.) เท่ากับ .002 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ้ แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้ประกอบที่มีประเภทสถานประกอบการต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แยกต่างหาก

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามประเภทสถานประกอบการ

ประเภทสถานประกอบการ	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	43.241	3	14.414	1.778	.151
ภายในกลุ่ม	2513.374	310	8.108		
รวม	2556.615	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามประเภทสถานประกอบการ พบว่าจากการทดสอบโดยใช้สถิติ F-test เปรียบเทียบความแตกต่างของสถานประกอบการที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่า ได้ค่า (f) เท่ากับ 1.778 และค่า (sig.) เท่ากับ .151 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่า ผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 5 ผู้ประกอบที่มีระยะเวลาการประกอบการต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แยกต่างหาก

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามระยะเวลาการประกอบการ

ระยะเวลาการประกอบการ	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	16.294	4	4.074	.496	.739
ภายในกลุ่ม	2540.320	309	8.221		
รวม	2556.615	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำแนกตามระยะเวลาการประกอบการ พบว่า จากการทดสอบโดยใช้สถิติ F-test เปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลาการประกอบการที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่า ได้ค่า (F) เท่ากับ .496 และค่า (sig.) เท่ากับ .739 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่า ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบการแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ตามปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
เพศ	ระหว่างกลุ่ม	49.849	2	24.924	3.092	.047*
	ภายในกลุ่ม	2506.766	311	8.060		
	รวม	2556.615	313			
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	209.602	5	41.920	5.501	<.001**
	ภายในกลุ่ม	2347.013	308	7.620		
	รวม	2556.615	313			
การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	177.126	7	25.304	3.254	.002*
	ภายในกลุ่ม	2379.489	306	7.776		
	รวม	2556.615	313			
ประเภทสถานประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	43.241	3	14.414	1.778	.151
	ภายในกลุ่ม	2513.374	310	8.108		
	รวม	2556.615	313			
ระยะเวลาการประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	16.294	4	4.074	.496	.739
	ภายในกลุ่ม	2540.320	309	8.221		
	รวม	2556.615	313			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.001

จากตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ตามปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวม พบว่าผู้ประกอบการที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ และการศึกษา ที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ประกอบการในพื้นที่

หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีปัจจัยด้านประเภทสถานประกอบการ และระยะเวลาการประกอบการ ที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1. ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ อยู่ในระดับปานกลาง	ยอมรับ
2. ผู้ประกอบที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน	ยอมรับ
3. ผู้ประกอบที่มีอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน	ยอมรับ
4. ผู้ประกอบที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน	ยอมรับ
5. ผู้ประกอบที่มีสถานประกอบการต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธ
6. ผู้ประกอบที่มีระยะเวลาการประกอบการต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธ
7. ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) มากที่สุด	ยอมรับ
8. ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ http://www.excise.go.th น้อยที่สุด	ยอมรับ

จากตารางที่ 4.18 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม ยอมรับสมมติฐานว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ อยู่ในระดับปานกลาง ยอมรับสมมติฐานว่า ผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และการศึกษา ไม่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน และปฏิเสธสมมติฐานว่า ผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านประเภทสถานประกอบการ และระยะเวลาการประกอบการ ไม่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ

และไฟ แยกต่างกัน แสดงว่า ผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านประเภทสถานประกอบการ และระยะเวลาการประกอบการ แยกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน และยอมรับสมมติฐานว่า ผู้ประกอบการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) มากที่สุด และรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 4.19 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

1. ปัญหาการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ	ความถี่	ร้อยละ
1.1 ไม่มีปัญหา	285	90.80
1.2 มีปัญหา	29	9.20
- การเดินทาง	(15)	(4.80)
- เอกสารประกอบการขอใบอนุญาต	(9)	(2.80)
- การปักหมุดสถานที่ร้านค้า	(5)	(1.60)
รวม	314	100.00
2. ปัญหาการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	ความถี่	ร้อยละ
2.1 ไม่มีปัญหา	263	83.80
2.2 มีปัญหา	51	16.20
- ลืมวันหมดอายุของใบอนุญาต	(27)	(8.60)
- ไม่ได้รับจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาต	(16)	(5.10)
- ไม่มั่นใจการชำระค่าธรรมเนียมแบบออนไลน์	(8)	(2.50)
รวม	314	100.00

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

3. ปัญหาการกระทำความผิดในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ	ความถี่	ร้อยละ
3.1 ไม่มีปัญหา	302	96.20
3.2 มีปัญหา	12	3.80
- การแบ่งขายยาสูบ	(5)	(1.60)
- การเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา เพื่อการค้า	(7)	(2.20)
รวม	314	100.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้ประกอบการมีปัญหาด้านการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ มากที่สุด โดยมีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 แยกเป็น 3 ประเด็นหลักได้แก่ ปัญหาการลี้มวันหมดอายุของใบอนุญาต จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 ปัญหาการไม่ได้รับจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาต จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 และปัญหาการไม่มั่นใจการชำระค่าธรรมเนียมแบบออนไลน์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 รองลงมาได้แก่ปัญหาด้านการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 แยกเป็น 3 ประเด็นหลักได้แก่ ปัญหาการเดินทางมายังสำนักงานสรรพสามิต พื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ปัญหาเอกสารประกอบการขอใบอนุญาต จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 และปัญหาการปิดหมดสถานที่ร้านค้า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 สุดท้ายคือปัญหาด้านการกระทำความผิดในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 แยกเป็น 2 ประเด็นหลักได้แก่ การแบ่งขายยาสูบ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 และการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.20

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่เน้นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่มีต่อการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ศึกษาปัญหา และความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง (อำเภอหนองบัวลำภู อำเภอเมือง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู) จำนวน 1,459 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดด้วยวิธีการกำหนดขนาดแบบทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 314 คน และรวบรวมแบบสอบถามจนครบตามจำนวน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า f-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 เป็นสถานประกอบการประเภทร้านขายของชำ จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 88.50 มีระยะเวลาการประกอบการ 10 ขึ้นไป จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการขายสุรา ยาสูบ และไฟของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลางส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟผ่านทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40 รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 สื่อโซเชียลมีเดีย (Face book/Line) จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 บุคคลใกล้ชิด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 วิทยุ/โทรทัศน์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10 และเว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนน 11 - 15 คะแนน จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 รองลงมาได้แก่ผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ระดับมาก ช่วงคะแนน 16 - 20 คะแนน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ระดับน้อย ช่วงคะแนน 5 - 10 คะแนน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90

ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 81.90 รองลงมาได้แก่ ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์

ยาสูบ พ.ศ. 2560 โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 73.80 ความรู้ความเข้าใจในความคิดเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 67.70 และความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ โดยมีผู้ประกอบการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 56.00

1.3.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

โดยการวิเคราะห์ภาพรวมของความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ และการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ซึ่งจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

- 1) ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ อยู่ในระดับปานกลาง จึงยอมรับสมมติฐาน
- 2) ผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
- 3) ผู้ประกอบการที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
- 4) ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
- 5) ผู้ประกอบการที่มีประเภทสถานประกอบการต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน
- 6) ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบการต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน
- 7) ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รับประทานข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน) มากที่สุด จึงยอมรับสมมติฐาน
- 8) ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง รับประทานข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านช่องทางเว็บไซต์ <http://www.excise.go.th> น้อยที่สุด จึงยอมรับสมมติฐาน

1.3.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีปัญหาด้านการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ มากที่สุด โดยมีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 รองลงมาได้แก่ปัญหาด้านการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และปัญหาด้านการกระทำความผิดในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80

2. อภิปรายผล

การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

จากผลการศึกษาอภิปรายได้ว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง มีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.10 รองลงมาได้แก่ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 30.00 และระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 8.90 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถิติจำเจริญ (2559) การศึกษาความรู้ความเข้าใจของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อกฎหมายแฉกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินกรณีศึกษาตำบลหนองสูงเหนือ อำเภอนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมายแฉกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการวิจัยของ พรรณชญาณ์ ศิลปะระเสริฐ (2560) ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

มีความขัดแย้งกับงานวิจัยของ ฌปภัช จินตภาณุธนศิริ และณกมล จันทร์สม (2563) ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้กัญชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ

ปรียวิศว์ ชูเชิด และ เรวดี ศักดิ์คุลยธรรม (2560) การรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี และกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีการรับรู้เนื้อหา พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ความเข้าใจในเรื่องการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับน้อย งานวิจัยของ **สุรพงศ์ วัฒนา (2559)** ความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด พบว่า ความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราดในภาพรวมมีความรู้สูงสุดในระดับมากที่สุด งานวิจัยของ **พลัญญ์ แก้วสุภาสวัสดิ์ (2559)** การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการรับรู้กฎหมายในสัดส่วนที่น้อยและมีการปฏิบัติตามกฎหมายในภาพรวมอยู่ในสัดส่วนที่น้อย และงานวิจัยของ **วรรณวิภา ศรีวงศ์ (2559)** ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมกรปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ซึ่งผู้ศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลางในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่า ผู้ประกอบการ มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด เรื่องการเก็บรักษาใบอนุญาตหลังจากได้รับอนุญาตให้ขายสุรา ยาสูบ และไฟ และเรื่องสถานที่ในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ซึ่งต้องขาย ณ สถานที่ที่ปรากฏในใบอนุญาต รองลงมา ได้แก่ เรื่องอายุของใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ เรื่องค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด เรื่องอายุของผู้ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมื่อผู้ประกอบการมาขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานได้อธิบายวิธีการเก็บรักษาใบอนุญาตฯ เพื่อเก็บไว้ให้เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิตตรวจสอบความถูกต้อง และอธิบายว่าผู้ประกอบการต้องขายสุรา ยาสูบ และไฟ ณ สถานที่ที่ได้แจ้งไว้กับเจ้าหน้าที่ เพราะสุรา ยาสูบ และไฟ เป็นสินค้าควบคุมตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 หากขายนอกสถานที่ ที่ได้แจ้งไว้กับเจ้าหน้าที่ จะมีความผิด ผู้ประกอบการจึงให้ความใส่ใจและมีความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้มากที่สุด ส่วนเรื่องอายุของผู้ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ที่ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้ประกอบการ

ที่มาขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ส่วนใหญ่ที่มาขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ มีอายุมากกว่า 20 ปี โดยจากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการที่มาขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ส่วนใหญ่มีอายุ มีอายุ 41 - 50 ปี จึงทำให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้น้อย

2.1.2 ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่า ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด เรื่องรูปแบบการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ รองลงมา ได้แก่ เรื่องค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ เรื่องช่องทางการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ เรื่องระยะเวลาในการขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด เรื่องการต่ออายุใบอนุญาตล่วงหน้า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เมื่อผู้ประกอบการมาต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานจะแจ้งรูปแบบการชำระค่าธรรมเนียมให้ผู้ประกอบการเลือก เนื่องจากในปัจจุบันมีรูปแบบการชำระเงินที่ทันสมัย ง่าย และสะดวกสบาย กรมสรรพสามิตจึงได้เพิ่มรูปแบบการชำระค่าธรรมเนียม จากเดิมที่รับชำระเฉพาะเงินสด มาเป็นการชำระค่าธรรมเนียมได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การโอนผ่านบัญชี และการแสกนคิวอาร์โค้ด โดยทำผ่านแอปพลิเคชันธนาคารบนโทรศัพท์มือถือ การชำระผ่านบัตรเดบิต บัตรเครดิต บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือแม้แต่การแจ้งให้บุคคลใกล้ชิดโอนชำระแทนได้ ผู้ประกอบการที่เดินทางมาต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ที่สำนักงานฯ จึงมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับรูปแบบการชำระค่าธรรมเนียม ในส่วนเรื่องการต่ออายุใบอนุญาตล่วงหน้า ที่ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้ประกอบการเลือกต่ออายุใบอนุญาตฯ ในช่วงที่ใบอนุญาตฯ ใกล้จะสิ้นอายุ จึงทำให้ผู้ประกอบการคิดว่าการต่ออายุใบอนุญาตฯ ล่วงหน้า 30 วัน ก็เพียงพอแล้ว จึงหลงลืมว่ากรมสรรพสามิตอนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ได้ล่วงหน้าสูงสุดถึง 90 วัน ก่อนที่ใบอนุญาตฯ จะสิ้นอายุ

2.1.3 ความรู้ความเข้าใจในความคิดเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ความรู้ความเข้าใจในความคิดเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ พบว่า ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด เรื่องการห้ามเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา และการแบ่งขายยาสูบ รองลงมา ได้แก่ เรื่องสถานที่ในการขายสุรา ซึ่งสถานประกอบการที่ขายสุราต้องไม่อยู่ใน ต่อเนื่อง หรือติดกับสถานบริการน้ำมัน เรื่องระยะเวลาการเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ เรื่องสินค้าที่ขายแล้วจะมีความผิด และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด เรื่องสินค้าที่ขายได้เมื่อได้รับใบอนุญาตขายสุรา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เมื่อผู้ประกอบการมาขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน

ได้อธิบายถึงข้อกำหนดและข้อห้ามในการขายสุรา และการออกตรวจแนะนำร้านค้าของเจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต จะอธิบายข้อกำหนดและฐานความผิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า และฐานความผิดเกี่ยวกับการแบ่งขายยาสูบ ไว้อย่างละเอียดและชัดเจน ซึ่งหากผู้ประกอบการทำการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า และแบ่งขายยาสูบ จะมีความผิดตามมาตรา 196 ของพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ต้องถูกระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ทำให้ผู้ประกอบการมีความระมัดระวังและมีความใส่ใจในนี้เป็นอย่างมาก เพื่อป้องกันการถูกระวางโทษปรับ ในส่วนเรื่องสินค้าที่ขายได้เมื่อได้รับใบอนุญาตขายสุรา ที่ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้ประกอบการบางรายยังเกิดความสับสนและเข้าใจผิดว่ายาต้องเป็นสุราชนิดหนึ่งและเป็นสินค้าที่สามารถขายได้โดยไม่มีผิด

2.1.4 ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 พบว่า ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด เรื่องการห้ามขายสุราในวันสำคัญทางศาสนา รองลงมา ได้แก่ เรื่องการห้ามโฆษณาขายสุราและยาสูบ และการห้ามลด แลก แจก แถม สุราและยาสูบ เรื่องการห้ามขายสุราและยาสูบ ในวัด โรงเรียน สถานที่ราชการ และสวนสาธารณะ เรื่องช่วงเวลาการขายสุรา และมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด เรื่องข้อห้ามในการขายสุรา และยาสูบให้กับบุคคลอายุเท่าใด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู มีประกาศแจ้งเตือนการห้ามขายสุราในวันสำคัญทางศาสนา อีกทั้งผู้ประกอบการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ส่วนใหญ่เน้นถือศาสนาพุทธ จึงมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีว่าห้ามขายสุราในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา ในส่วนเรื่องข้อห้ามในการขายสุรา และยาสูบให้กับบุคคลอายุเท่าใด ที่ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดในด้านนี้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้ประกอบการเกิดความสับสน เนื่องจากตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 (10) กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และตามกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตขายสุราและการขายสุราสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 7 พ.ศ. 2548 ข้อ 3 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการขายสุราตามใบอนุญาตขายสุราตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดไว้ว่า ห้ามขายสุราให้แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นกฎหมายเก่า โดยต่อมาประเทศไทยมีการตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ขึ้น ซึ่งตามมาตรา 29 (1) กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 ระบุว่า ห้ามผู้ใดขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ดังนั้น ผู้ประกอบส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามจึงเลือกตอบว่า ห้ามขายสุรាយาสูบให้กับบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ มากถึง 239 คน คิดเป็นร้อยละ 76.10 ในขณะที่เลือกตอบว่าห้ามขายสุรាយาสูบให้กับบุคคลอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เพียง 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 เนื่องจากผู้ประกอบการจดจำข้อปฏิบัติจากกฎหมายฉบับเก่า และไม่ทราบว่ามีกฎหมายฉบับใหม่ที่กำหนดข้อปฏิบัติหรือข้อห้ามในการขายสุรา และยาสูบให้กับบุคคลอายุต่ำกว่ายี่สิบปีไว้

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรាយาสูบ และไฟ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจในการขายสุรាយาสูบ และไฟ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 ด้านเพศ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรាយาสูบ และไฟ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ **ณภัช จินตภาณุชนศิริ และ ณกมล จันทร์สม (2563)** ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านเพศ มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชา ด้านการแพทย์ แตกต่างกัน และงานวิจัยของ **พรรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ (2560)** ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาล

2.2.2 ด้านอายุ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรាយาสูบ และไฟ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุรพงศ์ วัฒนา (2559)** ความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด แตกต่างกัน และงานวิจัยของ **พรรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ (2560)** ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาล

2.2.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรាយาสูบ และไฟ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรีวิศว์ ชูเชิด และเรวดี สักดิ์ดุลยธรรม (2560)** การรับรู้และเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ของประชาชนในจังหวัด

นนทบุรีและกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีความเข้าใจในเรื่องการกระทำคามผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 แตกต่างกัน งานวิจัยของ **พรรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ** (2560) ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาล

2.2.4 ด้านประเภทสถานประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีประเภทสถานประกอบการแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน

2.2.5 ด้านระยะเวลาการประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบการแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พรรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ** (2560) ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง สามารถแยกออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.3.1 ด้านการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สามารถแยกประเด็นปัญหาในด้านนี้ออกได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) **ปัญหาการเดินทางมายังสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง** ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ตามโครงสร้างของกรมสรรพสามิต ได้แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ คูแกระดับจังหวัด และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา คูแกระดับอำเภอ โดยจะมีอยู่ในบางอำเภอเท่านั้น ซึ่งสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู ได้แบ่งออกเป็น 2 สาขา ได้แก่ สาขาเมืองหนองบัวลำภู รับผิดชอบจัดเก็บภาษีใน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอโนนสังข์ และอำเภอศรีบุญเรือง สาขานากลาง รับผิดชอบจัดเก็บภาษีใน 3 อำเภอ คือ อำเภอนากลาง อำเภอนาวัง และอำเภอสวรรณคูหา มีที่ตั้งสำนักงานอยู่ที่ว่าการอำเภอนากลาง ทำให้ผู้ประกอบการในเขตอำเภอนาวังและอำเภอสวรรณคูหา ต้องเดินทางไปขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (รายใหม่) และต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ณ ที่ว่าการอำเภอนากลาง

ด้วยระยะทางที่ไกล และในบางพื้นที่ไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่าน ทำให้เกิดความไม่สะดวกสบายแก่ผู้ประกอบการ

2) ปัญหาเอกสารประกอบการขอใบอนุญาต ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (รายใหม่) มีการเรียกขอเอกสารที่ต่างกันออกไป ดังนี้

(ก) กรณีใช้บ้านของตนเองเป็นสถานประกอบการ เอกสารที่ต้องใช้คือ สำเนาบัตรประชาชนของผู้ประกอบการ และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ประกอบการที่จะใช้เป็นสถานประกอบการ

(ข) กรณีใช้บ้านของบุคคลคนอื่น หรือบ้านเช่า เป็นสถานประกอบการ เอกสารที่ต้องใช้คือ สัญญาเช่า สำเนาบัตรประชาชนเจ้าของบ้าน(ผู้ให้เช่า) ทะเบียนบ้านที่ใช้เป็นสถานประกอบการ สำเนาบัตรประชาชนของผู้ประกอบการ และหนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่เป็นสถานประกอบการ

โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่เดินทางมาขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (รายใหม่) ไม่ได้ติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางว่าต้องใช้เอกสารอะไรบ้างที่ใช้เป็นหลักฐานประกอบในการขอใบอนุญาต ทำให้ผู้ประกอบการบางรายที่เตรียมเอกสารมาไม่ครบต้องเสียเวลาจัดเตรียมเอกสาร และทำให้การขอใบอนุญาตเกิดความล่าช้า

3) ปัญหาการปิดกั้นสถานที่ร้านค้า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เมื่อผู้ประกอบการเดินทางมาขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ (รายใหม่) เจ้าหน้าที่สรรพสามิตประจำสำนักงานฯ จะสอบถามรายละเอียดที่ตั้งร้านค้า เนื่องจากสุรา ยาสูบ และไฟ เป็นสินค้าควบคุมและมีข้อจำกัดในการขายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27 ระบุว่า “ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ 1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา 2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา 3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร 4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก 5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา 6) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป และ 8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด” ดังนั้นเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบพิกัดของสถานประกอบการว่าอยู่ในบริเวณที่เป็นสถานที่ต้องห้ามตามข้อกำหนดหรือไม่ โดยเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบพิกัดในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Google map และให้ผู้ประกอบการลงลายมือชื่อยืนยันสถานที่ที่ใช้ประกอบการไว้เป็นหลักฐาน ในบางกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีความสามารถทางเทคโนโลยีน้อย จะใช้เวลานานในการค้นหาสถานที่ หรือในบางกรณีไม่ปรากฏ

สถานที่ปัจจุบันที่ใช้เป็นสถานประกอบการเนื่องจากภาพถ่ายจาก Google map ยังไม่ได้อัปเดตให้เป็นปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสนและทำให้เกิดความล่าช้าในการออกใบอนุญาตฯ

2.3.2 ด้านการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และการชำระค่าธรรมเนียม

ใบอนุญาตฯ สามารถแยกประเด็นปัญหาในด้านนี้ออกได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) **ปัญหาการลี้มวันหมดอายุของใบอนุญาตฯ** ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ตามกฎหมายเดิมก่อนที่จะเปลี่ยนมาใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ได้แก่ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติไฟ พ.ศ. 2486 ใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ จะสิ้นอายุวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี และผู้ประกอบการที่ประสงค์ขายสุรา ยาสูบ และไฟ อย่างต่อเนื่องสามารถต่ออายุใบอนุญาตได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม - ธันวาคม ของทุกปี จากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ขึ้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องอายุของใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ให้มีอายุหนึ่งมีนับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ทำให้ผู้ประกอบการต้องจดจำช่วงเวลาในการต่ออายุใบอนุญาตตามที่ปรากฏในใบอนุญาต ซึ่งผู้ประกอบการจำนวนมากมักจะหลงลืมวันหมดอายุของใบอนุญาต ส่งผลให้ใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สิ้นอายุ และมีการดำเนินการเปรียบเทียบปรับได้เมื่อเจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิตไปพบ โดยเป็นความผิดตาม มาตรา 196 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

2) **ปัญหาการไม่ได้รับจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาต** ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ปัจจุบันกรมสรรพสามิตมีนโยบายที่เพิ่มการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการโดยมีการส่งจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประจำปี ล่วงหน้าเป็นเวลาสามเดือนก่อนที่ใบอนุญาตจะสิ้นอายุ เพื่อเป็นการย้ำเตือนผู้ประกอบการให้ดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตให้ทันตามกำหนดเวลาและลดความเสี่ยงในการถูกเปรียบเทียบปรับในความผิดการขายโดยไม่มีใบอนุญาต ซึ่งเจ้าหน้าที่จะดำเนินการพิมพ์จดหมายแจ้งเตือนพร้อมกับแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตส่งให้ผู้ประกอบการตามทุกรายในพื้นที่รับผิดชอบตามห้วงกำหนดเวลา ทั้งนี้ในผู้ประกอบการบางรายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลมักจะประสบกับปัญหาไม่ได้รับจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาต ส่งผลให้ผู้ประกอบการบางรายหลงลืมวันสิ้นอายุขอใบอนุญาตและไม่สามารถต่ออายุใบอนุญาตผ่านทางเคาน์เตอร์เซอร์วิสและโมบายแบงก์กิ้งได้ เนื่องจากไม่ได้รับแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตที่เจ้าหน้าที่ส่งให้

3) **ปัญหาการไม่มั่นใจการชำระค่าธรรมเนียมแบบออนไลน์** ทั้งนี้เป็นเพราะว่า จากนโยบายของกรมสรรพสามิตที่จัดส่งจดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการสามารถนำแบบคำขอไปชำระค่าธรรมเนียมได้หลายช่องทาง ได้แก่ จุดบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิส (7-Eleven) ธนาคารกรุงไทย

และโมบายแบงก์กิ้ง เมื่อชำระค่าธรรมเนียมแล้วเจ้าหน้าที่จะดำเนินการจัดส่งใบอนุญาตฉบับใหม่ให้ผู้ประกอบการทางไปรษณีย์ จากขั้นตอนที่ได้กล่าวตั้นั้นมีผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งที่เป็นผู้สูงอายุไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมผ่านจุดบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิส (7-Eleven) ธนาคารกรุงไทย และโมบายแบงก์กิ้ง เนื่องจากไม่มั่นใจว่าสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้จริง ไม่มีสมาร์ตโฟนที่มีโมบายแบงก์กิ้ง กังวลว่าการชำระค่าธรรมเนียมจะมีปัญหา และกังวลว่าจะไม่ได้รับใบอนุญาตฉบับจริง ผู้ประกอบการที่เป็นผู้สูงอายุจึงมักเดินทางมาต่ออายุใบอนุญาต ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ด้วยตนเอง

2.3.3 ด้านการกระทำความผิดในการขายยาสูบ ยาสูบ และไฟ สามารถแยกประเด็นปัญหาในด้านนี้ออกได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) ปัญหาการแบ่งขายยาสูบ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 39 วรรคสอง ระบุว่า “ห้ามมิให้มีการแบ่งขายผลิตภัณฑ์ยาสูบประเภทบุหรี่ยี่ห้อแรก” และตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 169 ระบุว่า “การขายยาสูบต้องขายตามขนาดของที่ได้เสียภาษีแล้ว ห้ามแบ่งขาย” หากผู้ประกอบการแบ่งขายยาสูบ จะมีความผิดตามมาตรา 196 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งมีข้อเสนอให้สามารถแบ่งขายยาสูบได้ เนื่องจากผู้ซื้อไม่มีกำลังซื้อยาสูบประเภทชิกาแรกทั้งซอง จึงเกิดปัญหาการลักลอบแบ่งขายยาสูบ จนนำไปสู่การระวางโทษปรับตามกฎหมาย

2) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 157 ระบุว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า เว้นแต่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตสุรา หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 2 เฉพาะกรณีผู้ซื้อได้ร้องขอให้เปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อดื่มในขณะนั้น” ซึ่งจากข้อกำหนดจะสังเกตได้ว่าผู้ประกอบการสามารถเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราหรือแบ่งขายสุราในขณะที่ผู้ซื้อร้องขอได้ หากแต่ผู้ประกอบการจำนวนมาเกิดความสับสนและเข้าใจผิดว่าสามารถแบ่งสุราบรรจุในภาชนะ(ขวด) ขนาดเล็กไว้จำนวนมากเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการขายได้ จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการหลายรายต้องถูกระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ในข้อหาเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราเพื่อการค้า ตามมาตรา 196 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

3.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง ดังนี้

1) จากเดิมที่ผู้ประกอบการรายเก่าที่ได้รับอนุญาตแบบต่อเนื่องต้องรอรับหนังสือแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตเพื่อนำบาร์โค้ดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตไปสแกนและชำระค่าธรรมเนียมผ่านจุดรับบริการหรือเคาน์เตอร์เซอร์วิส (7-Eleven) และธนาคารกรุงไทย กรมสรรพสามิตควรพิจารณาหาวิธีการต่ออายุใบอนุญาตโดยใช้เลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ประกอบการมาใช้ ซึ่งมีวิธีการคือ เมื่อถึงช่วงเวลาการต่ออายุใบอนุญาต ผู้ประกอบการสามารถไปยังจุดรับชำระทั้งเคาน์เตอร์เซอร์วิส (7-Eleven) และธนาคารกรุงไทย แจ้งความประสงค์ขอต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ พร้อมทั้งแจ้งหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนและชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตได้ทันทีโดยไม่ต้องมีคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อเนื่องประจำปี ทั้งนี้จะทำให้เกิดความสะดวก และง่ายแก่ผู้ประกอบการมากที่สุด และเพื่อแก้ปัญหาการไม่ได้รับหนังสือแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตและแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อเนื่องประจำปี อีกด้วย

2) กรมสรรพสามิตพิจารณาขอความร่วมมือจากกรมสรรพากรในการเป็นหน่วยบริการรับต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ประกอบการรายเก่าที่ได้รับอนุญาตแบบต่อเนื่อง เพียงแค่แจ้งความประสงค์ขอต่ออายุใบอนุญาตและแจ้งหมายเลขประจำตัวประชาชนก็สามารถชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตได้ทันที ทั้งนี้ เนื่องจากกรมสรรพากรมีหน่วยให้บริการประชาชนในทุกอำเภอและมีหน้าที่ในการเก็บภาษีรายได้จากผู้ประกอบการร้านค้าอยู่แล้ว หากผู้ประกอบการสามารถขอต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ได้ที่สรรพากรประจำอำเภอก็จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ห่างไกล อีกทั้งยังช่วยให้สรรพากรมีข้อมูลในการเรียกเก็บภาษีรายได้จากผู้ประกอบการที่ไม่ได้ยื่นเสียภาษีกับสรรพากร อีกทางหนึ่ง

3.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง พบว่าผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ให้กับผู้ประกอบการ

โดยเป็นข้อเสนอแนะในภาพรวมระดับสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ต่างๆ นำไปปรับใช้ ดังนี้

1) สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ จัดให้มีคู่มือในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ซึ่งมีความรู้และข้อปฏิบัติในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องเค็มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แนวทางการต่ออายุใบอนุญาตประจำปีของกรมสรรพสามิต รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับการกระทำความผิดและการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มอบให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เดินทางมาขออายุขายสุรา ยาสูบ และไฟ เป็นครั้งแรก ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่อยู่ในความรับผิดชอบ นำกลับไปศึกษาเพิ่มเติม ณ สถานประกอบการ เนื่องจากผู้ประกอบการอาจจดจำข้อมูลหรือรายละเอียดเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ที่เจ้าหน้าที่สรรพสามิตประจำสำนักงานอธิบายได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังสามารถนำมาศึกษาได้ตลอดเวลาเมื่อเกิดข้อสงสัยในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

2) สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ จัดให้มีหนังสือประชาสัมพันธ์บอกเล่าข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประจำเดือน ตัวอย่างเช่น ข่าวสารเกี่ยวกับการตรากฎหมายฉบับใหม่ สำคัญตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องเค็มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบบุหรี่ยิกาแรตปลอม ยาเส้นที่ไม่ผ่านการเสียภาษีไฟปลอม แสตมป์สรรพสามิต และข้อควรระวังต่าง ๆ แแนบไปกับจดหมายแจ้งเดือนการต่ออายุใบอนุญาตประจำปี เนื่องจากกรมสรรพสามิตมีนโยบายส่งจดหมายแจ้งเดือนการต่ออายุใบอนุญาตประจำปีให้กับผู้ประกอบการทุกรายอยู่แล้ว การแนบข่าวสารประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมจึงเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ให้กับผู้ประกอบการได้อีกทางหนึ่ง

3) สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ พิจารณาเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ผ่านเจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา กล่าวคือ นอกจากเจ้าหน้าที่สายตรวจจะอธิบายหลักในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ที่ถูกต้องตามกฎหมายด้วยคำพูดแล้ว ควรเพิ่มการแจกหนังสือประชาสัมพันธ์ข่าวสารสำคัญประจำเดือนเพื่อเป็นการย้ำเตือนข้อควรปฏิบัติที่สำคัญๆ ในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ หรืออาจจะเป็นการประชาสัมพันธ์ในเรื่องอื่นๆ เช่น การต่ออายุใบอนุญาตประจำปี กิจกรรมหรือการดำเนินงานของกรมสรรพสามิตในรอบเดือน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะตาม (1) (2) และ (3) จะช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ให้กับผู้ประกอบการได้ เมื่อผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และถูกต้องในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ แล้ว ผู้ประกอบการจะไม่กระทำผิดหรือไม่กระทำการฝ่าฝืนตามบทบัญญัติของกฎหมาย (พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560) ช่วยลดความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีและการเปรียบเทียบปรับ ทั้งนี้ เมื่อผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ผู้ประกอบการจะดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ ประจำปีตามกำหนดเวลา การจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ จะเป็นไปตามเป้าหมายที่กรมสรรพสามิตกำหนดไว้ ส่งผลให้ประเทศมีงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการบริหารงานภาครัฐ อีกทั้ง ยังเป็นส่วนช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ และนโยบายแอลกอฮอล์ขององค์การอนามัยโลก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในเป้าหมายที่ 3.5 “เสริมการป้องกันและการรักษาการใช้สารเสพติดในทางที่ผิด รวมถึงการดื่มแอลกอฮอล์” อีกด้วย

3.1.3 ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษากครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาเข้าสู่ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของสำนักงานสรรพสามิตในเขตพื้นที่อื่นๆ
- 2) ควรเพิ่มการศึกษาในประเด็นผลสัมฤทธิ์ในการรับชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตผ่านตัวแทนรับชำระและช่องทางออนไลน์อื่นๆ และประเด็นอำนาจและหน้าที่ในการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวิสรา สุวรรณบุตร (2551). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอเลิงนทา จังหวัดยโสธร. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2562). คู่มือการดำเนินงานควบคุมยาสูบ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี : ศรีศิริภัทร.
- กองพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). การศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการความรู้ของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายสุรา พ.ศ. 2560. (2560, 16 กันยายน) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 95 ก หน้า 70-73.
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. 2560. (2560, 16 กันยายน) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 95 ก หน้า 87-91.
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ้ พ.ศ. 2560. (2560, 16 กันยายน) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 95 ก หน้า 99-102.
- จุฑามาศ แหนจอน. (2561). จิตวิทยาการรู้คิด. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : แกรนด์พอยท์.
- ��ชวัลย์ วงษ์ประเสริฐ. (2548). การจัดการความรู้ในองค์กรธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ฉัตรสุมน พฤทธิภิญโญ. (2558). กฎหมายและนโยบายการควบคุมยาสูบอย่างครอบคลุม. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข. ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2558.
- ณปภัช จินตภาณุชนศิริ และณกมล จันทรืสม (2563). ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพฯ.
- ดาเวนพอร์ท, โทมัส เอช. (2542). การจัดการความรู้ แปลจาก Working Knowledge : How Organizations Manage What They Know. โดย (2542) (นิทัศน์ วิเทศ). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

- ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์. (2551). การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริการซ่อมบำรุงและดูแลรักษาคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในตึกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช. (สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นาตยา ประสานสงฆ์.(2559). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอย สำนักงานเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นิตยา ศรีพล. (2558). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ของประชาชนในเขตจังหวัดสงขลา. ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติด้านบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ (ครั้งที่ 2). 16-17 กรกฎาคม 2558 คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญดี บุญญากิจ. (2547). การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จีรวัดน์ เอ็กซ์เพรส.
- ปวีศ เมตตา. (2560). ความรู้และพฤติกรรมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์. (สารนิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- ปรีชวิศว์ ชูเชิด และ เรวดี ศักดิ์คุณธรรม. (2560). การรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี และกรุงเทพมหานคร. นนทบุรี: สำนักส่งเสริมวิจัยและนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง การออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตต่อเนื่องจากที่ได้รับใบอนุญาต ณ สถานประกอบการเดิม. (2561, 27 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 43 ง หน้า 21-23.
- ประภากร แก้ววรรณ. (2551). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พลัฎฐ์ แก้วสุภาสวัสดิ์ (2559). การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. (2551, 13 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 33 ก หน้า 34-49.

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560. (2560, 5 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 39 ก หน้า 27-49.

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560. (2560, 20 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 32 ก หน้า 1-47.

พิสิทธิ์ อุดชาชนและคณะ (2558). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น*. (สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ขอนแก่น.

พรรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ (2560). *ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

วรรณวิภา ศรีวงศ์ (2559). *ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมกาปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกาญจนบุรี*. (สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2563). *รายงานสถานการณ์การดำเนินนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2551-2561. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สหมิตรพัฒนาการพิมพ์ (1992).*

สถิต จำเริญ. (2559). *การศึกษาความรู้ความเข้าใจของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อกฎหมายแผนกกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน กรณีศึกษาตำบลหนองสูง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.*

สาวตรี อัยณรงค์กรชัย และดาริกา ไสงาม. (2562). *การเปลี่ยนแปลงความชุกของการดื่มสุราของเยาวชนก่อนและหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551. ข้อเท็จจริงและตัวเลขเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย พ.ศ. 2559 – 2561. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สหมิตรพัฒนาการพิมพ์.*

สุทธิมาตร จันทร์แดง. (2552). *แนะนำกฎหมายใหม่และกฎหมายที่น่าสนใจ. จุลนิติ. มีนาคม – เมษายน 2552.*

สุรพงศ์ วัฒนา. (2559). *ความรู้ของประชาชนต่อกฎหมายสรรพสามิตในเขตพื้นที่ตราด. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*

อัจฉราพร ปะที. (2559). *ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนต่อการ
คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง : กรณีศึกษาประชาชนในตำบลผาสิ่งห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน.*
(สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
อรสา หนูกระแสนร์. (2557). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณภาพการบริการของธนาคารออมสิน
สาขาจันทบุรี.* (สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี.

<https://www.trc.or.th/th>

<http://cas.or.th>

<https://www.excise.go.th>

<https://dictionary.orst.go.th>

<http://www.mratchakitcha.soc.go.th>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามและแบบทดสอบ

ลำดับที่.....

รหัส.....

แบบสอบถาม

ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

เอกสารชุดนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อทำวิจัยการค้นคว้าแบบอิสระตามหลักสูตรการศึกษา
ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการ แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อศึกษา
ถึงความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง โปรดให้ข้อมูลและ
ความคิดเห็นตามแบบสอบถามนี้ โดยการตอบคำถามในแบบสอบถามครั้งนี้จะถูกนำมาใช้เพื่อการศึกษาวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในการตอบ
แบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง และตามความรู้ที่นึกคิดของตัวเอง ผู้วิจัยหวังเป็น
อย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 สอบถามช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประกอบการเกี่ยวกับ

การขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ตอนที่ 2 สอบถามช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ จากที่ใดบ้าง
 (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เจ้าหน้าที่สรรพสามิต (ประจำสำนักงาน)
- เจ้าหน้าที่สายตรวจสรรพสามิต
- จดหมายแจ้งเตือนการต่ออายุใบอนุญาตฯ
- เว็บไซต์ <http://www.excise.go.th>
- สื่อ โซเชียลมีเดีย (Face book/Line)
- วิทยุ/โทรทัศน์
- บุคคลใกล้ชิด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประกอบการเกี่ยวกับ
 การขายสุรา ยาสูบ และไฟ
คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของท่านเกี่ยวกับการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ตาม
 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

- ไม่มีปัญหา
- มีปัญหา.....

.....

 ข้อเสนอแนะ.....

2. การต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ และการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ

ไม่มีปัญหา

มีปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. การกระทำความผิดในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ไม่มีปัญหา

มีปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

แบบทดสอบ

ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

คำชี้แจง แบบทดสอบมีทั้งหมด 4 ด้านๆละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

ด้านที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ด้านที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ด้านที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการกระทำความผิด

ด้านที่ 4 ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

และพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

ด้านที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X หรือ วงกลม ในข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

1. ผู้ขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ

ต้องมีอายุเท่าใด

ก. 18 ปีขึ้นไป

ข. 20 ปีขึ้นไป

ค. 25 ปีขึ้นไป

2. ใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ มีอายุกี่ปี

ก. 1 ปี

ข. 2 ปี

ค. 3 ปี

3. เมื่อได้รับใบอนุญาตฯ แล้ว ให้เก็บใบอนุญาตไว้ที่ใด

ก. เก็บในที่เปิดเผยสามารถตรวจสอบได้ง่าย

ข. เก็บในที่มิดชิดเพื่อความปลอดภัยของข้อมูล

ค. ไม่จำเป็นต้องเก็บรักษาใบอนุญาตฯ

4. ข้อใดถูกต้อง

ก. สามารถขายสุรา ยาสูบ และไฟ บนรถเร่ได้

ข. ต้องขายสุรา ยาสูบ และไฟ ณ สถานที่
ตามใบอนุญาตฯ

ค. สามารถขายสุรา ยาสูบ ผ่านเครื่องอัตโนมัติได้

5. ข้อใดคือค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ
ประเภทที่ 2 (ขายปลีก) ตามลำดับ

ก. 200 บาท 100 บาท และ 50 บาท

ข. 330 บาท 100 บาท และ 100 บาท

ค. 500 บาท 100 บาท และ 100 บาท

ด้านที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการต่ออายุใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ และ ไฟ
กำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X หรือ วงกลม ในข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

<p>6. ท่านสามารถต่ออายุใบอนุญาตฯ
ได้ล่วงหน้ากี่วัน   ก. 30 วัน
ข. 60 วัน
ค. 90 วัน</p>	<p>9. หากใบอนุญาตฯสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ
ต้องขอใบแทนใบอนุญาตฯภายในกี่วัน   ก. 15 วัน
ข. 30 วัน
ค. 60 วัน</p>
<p>7. ท่านสามารถต่ออายุใบอนุญาตฯได้ที่ใด</p> <p>ก. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่
สาขานากลาง
ข. ธนาคารกรุงไทย และ 7- Eleven
ค. ถูกทั้ง ก และ ข</p>	<p>10. ข้อใดคือค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาตขายสุรา
ยาสูบและไฟ ประเภทที่ 2 (ขายปลีก) ตามลำดับ   ก. 100 บาท 50 บาท และ 50 บาท
ข. 200 บาท 100 บาท และ 50 บาท
ค. ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม</p>
<p>8. ท่านสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้ทางใดบ้าง</p> <p>ก. บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และบัตรเดบิต(ATM)
ข. บัตรเครดิต โอนผ่านบัญชี และคิวอาร์โค้ด
ค. ถูกทั้ง ก และ ข</p>	

ด้านที่ 3 ความรู้ความเข้าใจ ในการกระทำความผิด
กำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X หรือ วงกลม ในข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

<p>11. ใบอนุญาตขายสุรา สามารถขายสินค้าใดได้บ้าง</p> <p>ก. สุราขาว ยาดอง ข้าวหมาก
ข. เบียร์ ไวน์
ค. ถูกทั้ง ก และ ข</p>	<p>13. ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง</p> <p>ก. ห้ามเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา
ข. ห้ามแบ่งขายยาสูบ
ค. ถูกทั้ง ก และ ข</p>
<p>12. หากขายสุราในหรือติดกับสถานที่ใด
ต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตฯ   ก. ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน
ข. สถานีบริการน้ำมัน (ปั้มน้ำมัน)
ค. ตลาดสด</p>	<p>14. สินค้าใดต่อไปนี้หากขายจะมีความผิด</p> <p>ก. ยาดอง
ข. แป้งข้าวหมาก
ค. ไม่มีข้อใดถูกต้อง</p>

15. หากเป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา ต้องรอให้พ้นระยะเวลาเท่าใดจึงขอใบอนุญาตฯ ได้

- ก. 1 ปี
- ข. 2 ปี
- ค. 5 ปี

ด้านที่ 4 ความรู้ความเข้าใจตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และ

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X หรือ วงกลม ในข้อที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด

16. ห้ามขายสุราและยาสูบให้กับใคร

- ก. บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี
- ข. บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี
- ค. บุคคลอายุต่ำกว่า 25 ปี

17. ข้อใดคือช่วงเวลาการขายสุรา

- ก. 11.00 – 14.00 น. และ 17.00 – 24.00 น.
- ข. 10.00 – 12.00 น. และ 18.00 – 24.00 น.
- ค. ขายได้ตลอดเวลา

18. ห้ามขายสุราและยาสูบในสถานที่ใดดังต่อไปนี้

- ก. วัด และ โรงเรียน
- ข. สถานที่ราชการ และ สวนสาธารณะ
- ค. ถูกทั้ง ก และ ข

19. ห้ามขายสุราในวันใด

- ก. วันมาฆบูชา และ วันวิสาขบูชา
- ข. วันเข้าพรรษา และ วันออกพรรษา
- ค. ถูกทั้ง ก และ ข

20. ห้ามทำสิ่งใดต่อไปนี้

- ก. โฆษณาขายสุรา และยาสูบ
- ข. ลด แลก แจก แถม สุราและยาสูบ
- ค. ถูกทั้ง ก และ ข

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างยิ่งสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวศัญญธรณ์ หาญกลาง นักวิชาการสรรพสามิตปฏิบัติการ ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
หนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๐๖๓

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวธัญญธรณ์ หาญกลาง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษา ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงาน สรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการ ศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๗-๖๕๒-๖๔๓๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๘๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๐๖๗

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวธัญญธรณ์ หาญกลาง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษา ความสำเร็จและความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงาน สรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวิชัยชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการ ศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๗-๖๕๒-๖๔๓๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๐๗๓

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวธัญญธรณ์ หาญกลาง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษา ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงาน สรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวิเศษชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการ การศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๗-๖๕๒-๖๔๓๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๑๐๒๗

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน สำเนาแจ้งท้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวธัญญธรณ์ หาญกลาง นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง” ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวิเศษชัย ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัยโดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลข โทรศัพท์ ๐๘๗-๖๕๒-๖๕๓๑

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔๘๑๘๑-๖

โทรสาร. ๐๒-๕๐๓๓๖๑๒

ขอหนังสือให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

ระบุที่ต่องต้อง แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
 การจัดส่ง ส่งไปรษณีย์ มารับด้วยตนเอง

ชื่อนักศึกษา นางสาวธัญญธรณ์ ชาญกลาง
 รหัสประจำตัว 2633000217
 แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
 วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์
 วิทยานิพนธ์ ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) -
 การศึกษาค้นคว้าอิสระ ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย) การศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นในการขายสุรา
 ยาสูบ และไฟ ของผู้ประกอบการในพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

- ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร. เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร ราชแพทยาคม
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนมพัทธ์ สมิตานนท์
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- โทรศัพท์(นักศึกษา) 0876526431
 ที่อยู่(นักศึกษา) บ้านเลขที่ 199/667 ซอยภูพระบาท หมู่บ้านการเคหะแห่งชาติอุดรธานี
 ถนนรอบเมือง ตำบลสามพร้าว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี รหัสไปรษณีย์ 41000
- อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติพงษ์ เกียรติวัชรชัย

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวชญญธรณ์ หาญกลาง
วัน เดือน ปีเกิด	23 เมษายน 2533
สถานที่เกิด	อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2555
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่หนองบัวลำภู สาขานากลาง
ตำแหน่ง	นักวิชาการสรรพสามิตปฏิบัติการ

